

Cadran cultural

Periodic al Ansamblului Folcloric „Busuiocul“ din Bacău • Anul V • Nr. 1 (23) • Ianuarie-februarie 2022

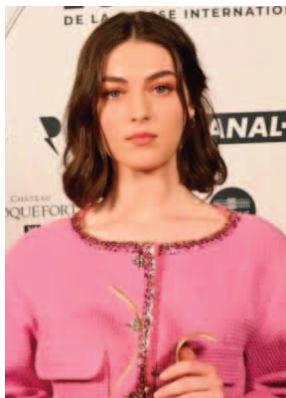

Rugăciunea unui dac (fragment)

*Gonit de toată lumea prin anii mei să trec,
Pân' ce-oi simți că ochiu-mi de lacrimi e sec,
Că-n orice om din lume un dușman mi se naște,
C-ajung pe mine însumi a nu mă mai cunoaște,
Că chinul și durerea simțirea-mi a-mpietrit-o,
Că pot să-mi blestem mama, pe care am iubit-o –
Când ura cea mai crudă mi s-a părea amor...
Poate-oi uita durerea-mi și voi putea să mor:*

*Străin și făr' de lege de voi muri – atunci
Nevrednicu-mi cadavru în uliță l-arunce,
Ș-aceluia, Părinte, să-i dai coroană scumpă,
Ce-o să amuțe câinii, ca inima-mi s-o rumpă,
Iar celui ce cu pietre mă va izbi în față,
Îndură-te, stăpâne, și dă-i pe veci viață!*

Mihai EMINESCU

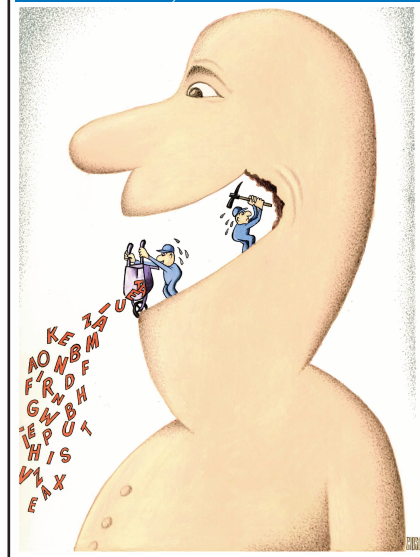
Anamaria Vartolomei, laureata Premiilor Lumières

Actrița Anamaria Vartolomei, născută la Bacău, în 1999, a fost distinsă cu Premiul pentru cea mai bună interpretare feminină la cea de-a 27-a ediție a Premiilor Lumières, echivalentul Globurilor de Aur în Franța. Ea a fost distribuită de regizorul Audrey Diwan în lungmetrajul *L'événement*, desemnat la rândul lui cel mai bun film atât aici, cât și la Festivalul de la Veneția, unde a câștigat Leul de Aur. O performanță excelentă, girată de Academia Cezar! (CSG)

Pace sau război?

N-am ieșit încă din valurile pandemiei și o nouă amenințare ne bagă spaima în oase: războiul care e pe cale să-l declanșeze, culmea, o țară creștină. Se cuvine, tocmai de aceea, să le amintim rușilor și celor ce-i susțin, cuvintele unuia dintre păstorii lor iubiți, Sfântul Ioan din Kronstadt: „Pace vouă“ (Lc. 24, 36), *le-a spus ucenicilor: Săi Domnul, când li S-a arătat după Învierea Sa din morți. Domnul le-a dat pacea Sa ca pe cel mai de preț bun pentru sufletele lor: pacea cu Dumnezeu, pacea cu ei înșiși și cu aproapele. Această pace le este comunicată celor credincioși pentru dragostea față de Dumnezeu și pentru păzirea poruncilor Sale. Această pace nu poate exista într-un suflet alipit de lume și de bunurile ei înșelătoare, de podoabe pământești, de trupul său sau de un trup străin. (...) Pacea este dăruită de Dumnezeu unui suflet care s-a eliberat de patimi. De ce nu există pace între Stat și Biserică? Din pricina faptului că oamenii L-au părăsit pe Dumnezeu – Izvorul și Împăratul păcii – iar Biserica Sa primește, conservă și împarte în continuare pacea lui Dumnezeu. Toți s-au îndepărtat de Dumnezeu. Dar totuși cum dobândeau pacea sfinții lui Dumnezeu? Prin renunțarea la omul cel vechi cu faptele lui, prin răstignirea trupului cu patimile și cu poftele lui și prin diverse nevoințe. Să ne nevoim și noi și să ne rugăm pentru pacea lumii! (C. G.)*

Zâmbiți cu... CIOȘU

„M-a prins vremea amurgului încă pe schele...”

Interviu cu poetul Ion Tudor Iovian, la ceas aniversar

- La mulți ani, Poete! Cu ce gânduri ai intrat în 2022?

- Mulțumesc! Vă întorc urarea cu bucurie. La mulți ani!

Ca în fiecare an, mă străduiesc să transmit din inimă cât mai multor oameni urări de sănătate, ani mulți și buni, împliniri... Încă din ajunul Crăciunului, am pregătit o urare adaptabilă, din mers, prin personalizare, multor prieteni. Urarea de Crăciun sună cam așa:

E Crăciunul!

De piatră de-ai fi și tot nu se poate să nu vibrezi la următoarele versuri extrase din colinde și nu numai din ele: (o secvență e parte dintr-un poem inspirat dintr-un colind):

I-auzi la geam:

„Astăzi s-a născut Hristos! / Florile dalbe de măr...”

„Câți în Hristos v-ați botezat / În Hristos v-ați îmbrăcat.” [...]

Și:

Mai pe vale, pe pârâu / se scâlda și Dumnezeu, / se scâlda, se iordănea, / tot în neauă se scâlda, / cu bun mir se miruia, / 'n-alb veșmânt se primenea, / cruce dreaptă că-și făcea / și cu stele mari ningeă / și la masă că-mi trecea / cu noi, mări, se lua / și-n suflet că ne privea, / din ochi pân' la rădăcină, / ca s-aprindă-n noi lumină!

Notă:

Ar trebui să mă vedeți și pe mine, printre iezi cucuieți, prigorii, găze, carași din cei grași, măgăruși, sălcii și știuci... și... dar pușintel mai încolo de locul unde se scaldă și se iordănește Domnul:

...iată că mă scald și eu / îmbăiat de Dumnezeu/ în apă prea curată/ și străluminată./

Dacă nu mă vedeți înseamnă că aveți oarece beteșuguri metafizice. Eu vă aștept și pe dumneavoastră și acolo, și aici, că-i lumină pentru toți... și pentru regi, și pentru furnici ...

Crăciun binecuvântat, cu har și sănătate, rodnicie la scris, inimă ușoară, belșug pe masă și de-a crucea babei prin nămeți! Și ceva șoric și pastramă prin buzunare...și o butelcă de un sfert cu rachiu aprig de Călnău pentru poticneli... și... La mulți ani!

Prima întrebare pe care mi-ați pus-o pare simplă dar nu este. Pentru mine este una dintre cele mai dificile: te izbește frontal, are în ea ceva agresiv, seducător și primejdios în același timp, fiindcă dintr-o dată te silește să faci un plonjon adesea anevoios, stresant, mutilant (căci presupune selecție severă, nedreaptă, ilegitimă), chiar dureros, în mai multe paliere ale ființei; îl cauți pe cel din trecut care a fost cu adevărat așa (așa cum? și cine ar putea depune mărturie că a fost așa și nu altfel?) sau care ar fi vrut să fie într-un anume fel și n-a putut să fie; îl cauți pe cel din prezent care este așa (și cine ar putea cu adevărat să spună cine ești, cum ești?) sau care vrea să fie într-un anume fel și nu poate să fie; pe cel din viitor, care ar vrea să fie într-un anume fel și va fi altfel decât și-a imaginat. Odată cu operația asta de identificare a ta și a lumii tale reale sau dorite, ori imaginate, și a ceea ce reprezintă sau îți închipui că reprezintă, renaș și ceilalți, și locurile și evenimentele și cauzele și vicleniile timpului. E lumea în care viețuiești. Toată treaba asta seamănă cu o operație pe cord deschis, fără anestezie prealabilă, fără îngăduință, cu răceală chirurgicală. Mulți se tem de așa ceva și se eschivează. Caută și găsesc nenumărate motive ca să ocolească zonele minate, teritoriile cu geografie mișcătoare, răspunsurile directe, insuportabile. O asemenea întrebare te pune să răscolești acolo unde n-ai mai vrea să cauți, să re-

deschizi răni care păruseră că s-au cicatrizat și s-au închis pentru totdeauna. E o invitație seducătoare, dar de fapt vicleană, de a te expune așa cum crezi că ești cu adevărat, nu așa cum te livrezi zilnic lumii, nu schimbând zilnic fel de fel de măști, nu jucând mai mult sau mai puțin bine și convingător fel de fel de roluri în comedia socială, nu încâtușat în zeci de armuri menite să te apere, să te justifice, să te ascundă. Dar să trecem... Cât privește gândurile / așteptările/ mele legate de noul an? Atâta vreme cât consider că *nimic din ce-i omnesc nu mi-e străin*, dar mă străduiesc să pot discerne între bine și rău, și să nu mă las îmbătat de voința nestăpânită de putere de dragul puterii, identific câteva constante valabile oriunde și oricând: să fiu sănătos, să pot munci și crea liber, să-mi pot scrie cărțile în pace, să fiu drept cu ai mei, cu ceilalți, cu mine însumi, să fiu întreg la minte, prietenos, răbdător, să fiu capabil de sacrificiu pentru realizarea binelui, frumosului, adevărului fără de rest pentru ai mei și pentru lume; să-i știu pe ai mei - copiii, nepoți, soție, frați, surori, neamuri, prieteni - sănătoși, plini de viață, luminați la minte, întregi și frumoși la trup și la suflet, oameni de carte, oameni de caracter, oameni de cuvânt, drepti, prietenoși; să iubească și să fie iubiți, să-și împlinească proiectele, să se bucure de toate darurile ce vin de la Dumnezeu. Mai adaug că doresc să-mi pot câștiga existența cinstit, chiar dacă prin trudă și suferință, însingurare. Deși azi e atât de greu să-ți câștigi pâinea cea de toate zilele în libertate, cu demnitate, cu credință, după cum e din ce în ce mai dificil să rămâi om drept, cu principii și cu valori ferme, verificate în timp de practica socială, mă conduc, printre alte principii, (și-i îndemn și pe cei apropiați mie să încerce) după cristicul îndemn: *Adevărul vă va face liberi!* și după gândul kantian: *să am cerul înstelat deasupra mea și legea morală în mine.*

Bref, aş vrea să-i am pe cei dragi aproape de inima și de sufletul meu oriunde s-ar afla de fapt; aş vrea să le pot fi de folos, atât cât îmi stă în putere, să-i ajut să se realizeze, să-și făurească vise și să încerce să și le împlinescă, să dorească să trăiască într-o lume mai bună, mai suportabilă. Aș dori ca în noul an să reușesc să aduc mai multe argumente *tari* prin cărțile mele că afirmațiile unor critici literari despre ceea ce scriu sunt juste. Mă voi referi doar la câțiva dintre cei mai credibili critici de azi, ale căror judecăți contează și azi și vor conta și mâine și peste 30 de ani: Laurențiu Ulici, Nicolae Manolescu, Gheorghe Grigurcu, Mircea Bârsilă, Daniel Cristea-Enache, Dan C. Mihăilescu, Constantin Călin, Vasile Spiridon, Al. Cistelean, Marian Dopcea, Adrian Jicu, Mircea A. Diaconu, Ștefan Ion Ghilimescu, Iulian Boldea, Constantin Dram, Olimpiu Nușfelean ș.a.

- Numai amintindu-i, ai și dat apă la moară cărcotașilor...

- Încerc să nu pun la inimă răutățile, nedreptățile, ura, setea de răzbunare a unora și altora, bolile, rătăcirile, prăbușirile. Încerc să ignor urătenia și murdăriile lumii noi în care se scaldă satisfăcut omul recent. Asaltul prostocrației asupra fundamentelor lumii moderne, democratice, cangrena corupției niciodată satisfăcute, probabil ne vor lovi, ne vor pângări viața și valorile ei eterne. Ce pot face poezii? Oare *Frumusețea chiar va salva lumea*? Deocamdată să identifice relele, urătenia, impostura, destructurarea apocaliptică a lumii civilizate și să le exploateze/exorcizeze estetic.

A devenit un exercițiu uzual, conținând în el răutate, dispreț și trufie să fii taxat, dacă gândești așa, de om cu capul în nori, de idealist neprinceput, visător incurabil, de ignorant, de om rupt de realitatea atât de contradictorie, destructurată și destructurantă, illogică, tot mai neumană, tot mai greu de cunoscut și de acceptat, în care ne e dat să trăim. Și care a devenit așa mai mult din pricina trufiei și neghiobiei noastre, a voinței bolnave de putere cu orice preț. Știu că a devenit dificil, aproape irealizabil să fii în același timp rațional și idealist, clasic și romantic, olimpiar solar și neguros lunatic, adică în toate mințile și cât mai uman, dar și nițel neumanic, (ca în horatianul *Amestecă în*

înțelepciunea ta un grăunte de nebunie), fiindcă suntem plămădiți din praf stelar și din visele lui Dumnezeu. Nu mai vreau să dau peste oameni care trăiesc pentru plăcerea vicioasă de a-și bate joc de aproapele lor, de a-i nimici visele, speranțele chiar clădite peste legile nemiloase ale timpului, de a-i batjocori dragostea, credințele, valorile. Nu mai am niciun fel de înțelegere pentru cel care îți distruge încrederea pe care i-ai acordat-o ca să ajute să ieși din ignoranță și neputință, și, în loc de asta, acela te minte ori îți vinde, drept adevăruri, pseudo teorii ale nememiciiei umane. Și o face profitând fără scrupule de un pretins statut social superior doar în închipuirea lui egoist-feroce. Nu mai vreau să am de-a face cu vânzătorii de iluzii de doi bani, găunoase și otrăvitoare. Nu mai vreau să văd în preajmă „artiștii” nimicului cu moț, jongleorii minciunii profitabile, mizerabilii care se lăfăie în propria pestilență morală drapată în succes social. Impostura bătoasă, agresivă, o-braznică, înfiptă în capul mesei, deși știe că provoacă, fără scrupule, cangrena organismului social-politic, dar și a frumuseții, că distorsionează înțelegerea corectă a lumii, că generează confuzia valorilor, e rezultatul nociv, dizolvant al unui anume tip de educație de tristă și rușinoasă amintire, care a condus la nașterea omului recent, monstrul fără trecut, fără valori, fără altă credință decât satisfacția de joasă speță, a nevoilor sinelui său de la buric în jos.

Sunt sătul și scârbit de falsa umilință, de *falsa schimbare la față* a multor semeni (în ultima vreme parcă din ce în ce mai mulți, Dumnezeu mare!) schimbare doar de teama de nemiloasele erinii, de groaza de a nu da socoteală niciodată, nici în fața oamenilor, nici în fața lui Dumnezeu, nici în fața propriei conștiințe grav pervertite, pentru ticăloșiile comise în trecutul apropiat. Mă dezgustă cei care se străduiesc să se convingă pe ei înșiși, și să-i convingă și pe alții că ticăloșiile lor comise în alt regim sunt, nici nu încape îndoială, susțin ei fățarnic, fapte de umanitate înaltă, chiar fapte eroice, care ar merita nu numai cunoscute, dar mai ales apreciate și răsplătite regește... Cineva, într-un eseu despre Oblomov, citează un gând al lui Beau Brummell: *Nimic nu seamănă mai puțin cu omul*

decât alt om. Sunt mulți, chiar dintre cei despre care n-aș fi crezut vreodată că s-ar fi putut prostitua politic, profesional, estetic, religios, capabili să comită nenorocirea aproapelei cu zâmbetul pe buze, să ceară execuții publice ale unor nevinovați doar bănuți de a fi încălcat nu știu ce lege sau că ar fi spus nu știu ce glumă sau anecdotă cu marele Bulă. Sunt mulți care au abdicat de la morală în general și de la morală creștină în special, ca să se considere situați dincolo de bine și de rău și, prin urmare, liberi să facă orice fel de nelegiuire, să schingiuie, să maculeze conștiințe, să susțină, prin miciună garnisită filozofic cu tot felul de pseudo-argumente, că albul e negru și *vițăversa!*

- Ai perfectă dreptate, însă intenția mea inițială a fost să afl cum te simți în pielea celui ce a atins vârsta psalmică?

- Nu mi-am schimbat, fundamental, pielea, poate doar pe ici pe colo câte un rid s-a adâncit, altul a dispărut sub valul greoi al unuia mai agresiv, câte o trăsătură a feței a decis să părăsească teatrul de luptă al atâtor frământări ori s-a rătăcit printre alte texte scrise cu briciul direct în carne, după vreme și vremuri. Dar am simțit, și de o vreme simt tot mai accentuat efectele vremurii asupra ființei mele tot mai în profunzime; în fiecare celulă se insinuiază un vânt pustiitor și rece, mirosind a nenorocire; rând pe rând, trebuie să cheltuiesc tot mai multă energie ca să readuc, pentru un timp tot mai scurt, palpitul unei vieți mai apropiate de realitatea muzicală a ideilor, a eonilor, a emoțiilor nefalsificate, a cuvintelor în stadiul lor auroral. Ar fi vorba de un subtil și primejdios *joc cu mărgelile de sticlă* în imperiul în primenire continuă al poeziei. Și totuși știu că nu sunt atacate de vântul nimicirii venit de pe pustia neagră a lui Nimenihulitorul decât formele, fenomenele iute trecătoare, inconsistente, cu tot cu frumusețile lor fragile, tulburatoare, dincolo de care se întrevăd realitățile eterne. Cred că în celulele gânditoare există ceva care nu poate fi distrus nici de vreme, nici de vreo voință delirantă de putere, nici de vreo istorie sinucigașă. Un fel de grăunte uranic, arzând cu strălucire de sub straturi grele de întuneric material, un fel de pepită

de aur care, prin cântec și descântec, se vrea eliberată din minereul de puțină valoare și din sterilul abundent. E acolo, în fiecare celulă gânditoare, o energie pură, infinită și o numesc cuvânt. Mereu îmi amintesc de cuvintele lui Iisus: *Cerul și pământul se vor trece, dar cuvintele mele nu se vor trece*. Omul creator asta își dorește: să intre în posesia unor astfel de cuvinte-energie cu care să creeze lumea din nou, dar nu prin distrugerea lumii lui Dumnezeu (cum vor unii azi, muncii de beția negării și a distrugerii a tot ceea ce s-a creat și chiar a fundamentelor civilizației), ci ca adaos de frumusețe nouă și spiritualitate la frumusețea din fabulosul *illo tempore*, infinit actualizat geneziac.

- Dacă toți ar conștientiza cuvintele Mântuitorului, altfel ar arăta nu doar poezia, ci și lumea în sine...

- Într-un poem de prin 1982, intitulat *bandaj*, descriam invazia frigului în mine, în lume, augmentată cu frica de înțepenire, cu alienarea, cu nimicul. Poate că anticipasem ceea ce avea să se intensifice peste ani și dădeam o replică horatianului „*vulnerant omnes, ultima neceat*“.

- Cum de atunci au trecut, iată, patru decenii, te-aș ruga să-l reamintești cititorilor de azi...

- //n-aș fi crezut că-n trup chiar în trup / zi și noapte / cu îndărătnicie și aproape fără să bagi de seamă / crește o / armură de fier // întâi i-am simțit răceala / când te sărutam - copac singuratic în câmpie trăsnet // apoi mărul lui Adam / în cătușa celei dintâi tristeți fără leac // într-o zi / genunchiul nu m-a mai ascultat nici de la pat la ușă / prins în fier // într-o noapte am auzit clar mult timp / zaua de fier în foșnet / ca și cum cineva s-ar fi mișcat în trup - altcineva altcineva // azi în artere / sângele abia s-a strecurat ca un șarpe solzos pe moarte / până la gură până la ochi / prin vizieră / cerul se vede greu și teapăn//

Pe atunci abia întrezăream că dincolo de zaua de fier, singurătate, nenoroc, suferință este, de fapt, lumina cristică. *Nu există sfârșit pentru că există cuvinte în înflorire continuă*. Acesta este un vers dintr-un poem recent. Prin el încerc să deschid o altă

ușă spre o *terra incognita* unde presimt că lumina lină a unei noi dimineți a început deja să se reverse pură, din belșug: *Și a fost o seară și a fost o dimineată*. Fac precizarea că de Sfântul Ioan Botezătorul, în acest an 2022, la Editura Junimea din Iași, a ieșit de sub tipar antologia mea ***eu scriu ca să generez existență***. Încă o dată afirm: *Nu există sfârșit pentru că există cuvinte în înflorire continuă*.

Revenind la întrebare, aș adăuga faptul că trăiesc o acutizare a simțurilor, însoțită uneori de durere și spaimă, alături de „un chin dulce“, de o prospețime nemaitrăită. O picătură de ploaie pe frunte provoacă același impact necruțător ca al unei pietre pornite din praștia unui băiețandru când vrea să spargă geamul școlii; o frunză așezată lent pe mână are greutatea unei cizme soldățești în fugă peste un strat de begonii. Încep să aud alte cântece în alte chei muzicale ale sângelui; încep să vizualizez peisajele arctice de un albastru uranic, întunecat, ale ideilor, emoțiilor, desfășurărilor spiritului peste spațiile necunoscute pe care le străbat aieva sau psihic-imaginativ. Vârsta psalmică de care pomenești nu e neapărat o nouă durere, o nouă experiență care va sfârși pentru mine și pentru oricine altcineva negreșit rău. Există infinită frumusețe de descoperit, de cucerit, de dăruit aproapelui și ție însuși la orice vârstă.

O să spui că încerc prin asemenea afirmații să îndulcesc senzația de amar, amar ca fierea adus de bătrânețe, să ascund, inabil, teama de teroarea timpului, să uit încercarea disperată de a ieși dintr-o istorie dezaxată cu care nu vreau să am nimic de-a face. Nu neg că este câte ceva din toate acestea.

Nu e zi să nu simt frigul cui-bărindu-se în oase, între cuvinte, în păsările cu zborul tot mai jos și mai greoi. Nu e zi în care să nu observ că orizonturile, altădată largi, se apropie, devin un fel de cerc, conturând un spațiu carceral, în care mișcările celui prins înăuntru sunt tot mai sleite. Și eu mă simt prins într-un astfel de cerc, invizibil, desigur, dar existent, chiar dacă e un cerc care are centrul nicăieri și circumferința pretutindeni (e una dintre definițiile infinitului, a lui Dumnezeu)! Până și revolta împo-

triva *curgerii ființei către moarte*, împotriva destrămării lumii în mii de funigei de un alb funebru se izbește crud de niște ziduri inexistente fizic dar interiorizate pedepsitor. Un zid care crește, blagian, în noi, odată cu noi, imposibil de străpuns. De după care se vede și se aude, totuși, pentru cine vrea să audă și să vadă, lumina aceea din care suntem făcuți și de care nu vrem să ne amintim, în care nu vrem să credem.

M-a prins vremea amurgului încă pe schele, cu sculele pregătite, cu roabele încărcate de materiale, cu doruri multe, cu sfâșieri, cu sentimentul urgenței că ar trebui să mai fac și asta, și asta, și ...și, peste toate, cu chinurile creației. Cu puteri fizice și psihice dijmuite de cineva necruțător peste legea căruia nu pot trece. M-a prins vremea amurgului cu un chef de viață, de dragoste, de joacă, de beție a simțurilor teribil, gâlgâitor, pe care însă nu-l mai pot ține în frâu ca să facă ceea ce doresc eu și nu să-și descarce bezmetic energia în gol sau în proiecte derizorii. Încep să am sentimentul prea târziuului, al nenorocului. Parcă Momo și-a găsit în mine și în proiectele mele jucăria sinistră. M-a urmărit peste tot, mi-a stins bucuriile, mi-a maculat speranțele. Mi-a strecurat gândul rău că de-acum încolo drumurile duc „în negru putregai“.

Mă înstrăinez de mine însumi și, prin autoscopie, mă văd prins în fier, în ghețuri. Imperiile mele, altădată cu limita în ceruri, își restrâng dramatic hotarele; va fi imperiul micii vicioase poezia, de-a-cum locuit de un singur om: *singur împărat nebun / peste mănăstiri de fum*. Și acela așteptând să fie cucerit de alți oameni. Mă străduiesc să accept că nu-s pregătit îndeajuns pentru pierderea de realitate, pentru deficitul meu de lumină lină. Deocamdată contemplan înfiorat înaintarea agresivă și tenace din toate părțile a unei ierni arctice asupra micului paradis în care s-a retras însângerată mica vicioasă poezia. Și unde mă retrag și eu într-o desfătare.

- Îți doresc din toată inima ca aceasta să fie una benefică și să ne bucurăm în continuare de poezia ta inconfundabilă!

Cornel Simion GALBEN

George Popa despre spațiul poetic-filosofic eminescian (IV)

Capitolul al patrulea al lucrării *Spațiul poetic eminescian* se intitulează *Spațiul eminescian între autohtonă dintâi și modernitate*. În debutul capitolului, George Popa face un fel de rezumat al abordării de până aici. În acest sens el spune că a încercat și a reușit să dezvăluie faptul că în poemul eminescian fizica și metafizica spațiului ocupă un loc central, că a identificat în poezia lui Eminescu o fenomenologie spațială particulară realizată printr-o procesualitate originală, respectiv prin *convertirea*, - cu ajutorul mișcării, fie a elementelor naturii, fie a mișcării luminoase, dar mai ales muzicale, - a spațiului fizic din afară în mișcare sufletească, în indefinisabila nemărginire ce ni se deschide lăuntric. Și mai aflăm că, potrivit acestei fenomenologii, spațiul poetic eminescian este absolut deschis. Eu aș îndrăzni să spun că, vorbind de înțelegerea lui Eminescu, ar fi mai potrivit să vorbim despre un spațiu poetic-filosofic.

Ideea pe care o slujește eminescologul ieșean, cu mult curaj, este că „poezia lui Eminescu desfășoară cel mai mult și cel mai felurit spațiu, epuizând ipostazele spațiale aflate în putința efortului de închipuire omească” (*Spațiul poetic eminescian*, p. 187). În plus, „prin convertibilitatea lăuntrică a lumii din afară, prin aflarea acelor calități tensionale care să facă posibilă această convertibilitate, precum și prin libertatea neîngrădită a orizonturilor sufletești, - Eminescu ne-a dat revelația însușirilor esențiale ale receptivității ideale a poeziei și a operei de artă în general” (*Idem*, p. 187).

Pe această cale autorul ne atenționează că Eminescu trebuie citit în limbaj de spațiu și cosmicitate, cu

efortul „de a-l citi în limbajul fenomenologiei particulare poemului său: transferul spațiului fizic în spațiu metafizic, - psihic -, prin sudarea intimă a ambelor spații cu vibrația specifică existențialității umane, atât exterioare cât și lăuntrice: devenirea, durata, desfășurarea muzicală a firii, a vieții, a sufletului” (*Idem*, p. 187). Nu îmi pot imagina cam câți cititori de poezie eminesciană urmează acești pași și, mai ales, câți dintre ei urmăresc „încordări sufletești și spirituale indefinite”. Dar trebuie să urmărim continuarea explicațiilor, chiar dacă trăim impresia că asistăm la o fenomenologie mai mult închipuită de exeget decât cea propusă de poetul-cugetător, prin trăire și gândire.

Oricum, acest capitol continuă cu abordarea unor chestiuni mult mai apropiate de originalitatea viziunii spațiale eminesciene. Este vorba, mai întâi, de legătura acestei viziuni cu spiritualitatea autohtonă. „Rămâne foarte plauzibilă ipoteza că filosofia germană, cu deschidere către taina presupus intangibilă sau, dimpotrivă, accesibilă a lucrului în sine, - precum și filosofia indiană, de asemenea cu deschidere temporo-spațială cosmică, au intrat în creuzetul în care s-a cristalizat concepția poetului nostru” (*Idem*, p. 187-188). Dovada că eminescologul ieșean acceptă ipoteza anterioară o găsim în paginile următoare: „Dacă viziunea spațială eminesciană s-a plămădit în albia spiritualității autohtone și dacă filosofia kantiană și indică au potențat această viziune reflectată în balada *Miorița* și a *Meșterului Manole*, fenomenologia spațială a poetului nostru, - așa precum am relevat în primul capitol al acestei lucrări, - se înscrie de asemenea în evoluția concepțiilor despre spațiu. Și anume, se înscrie în spiritul veacului XIX, care inaugurează concepția spațială modernă oglindind un nou tip de relație om-cosmos: convertirea lumii din afară în spații lăuntrice, în valori sufletești” (*Idem*, p. 202).

Spre meritul său, eminescologul ieșean, destul de precaut, aduce și lămuriri suplimentare „Dar originea viziunii spațiale nu trebuie căutată în *Vedele sacre* și nici în *Estetica transcendentală* din *Critica rațiunii pure*. Să nu uităm, de pildă, că în *Critica rațiunii*

pure fenomenologia spațială se desfășoară în sens invers celei eminesciene: dacă Eminescu plămăiește spațiul sufletești cu ajutorul datelor din spațiul extern, considerate *reale*, Kant concepe spațiul ca pe un tipar aprioric al intuiției, cu ajutorul căruia aparatul nostru subiectiv de cunoaștere operează o primă organizare a datelor senzoriale haotice din afară oferite de «lucrul în sine», ce rămâne incognoscibil” (*Idem*, p. 188). Și explicația continuă: „Albia viziunii eminesciene trebuie identificată în viziunea noastră autohtonă despre spațiu” (*Idem*, p. 188).

Autorul pleacă de la convingerea că una dintre trăsăturile esențiale ale culturii românești este dimensiunea *hyperionică*, adică fiorul participării la cosmos. În acest sens, autorul afirmă: „Lucrul acesta se vedește cu prisosință în cele trei poeme care privesc cel mai organic coordonatele spirituale ale culturii noastre: *Miorița*, *Meșterul Manole*, *Luceafărul*” (*Idem*, p. 222). Pentru a-și susține afirmația, George Popa evidențiază câteva caracteristici comune celor trei capodopere. Pe scurt, iată principalele aspecte. Mai întâi: „O primă constatare care se impune este dimensiunea cosmică a perspectivei și a problematicei din cele trei creații. În nici una nu este vorba de întâmplări aparținând contingentului, cotidianului, de fapte incidentale, anecdotice, ci de fapte angajând miezul adânc al universului: valorificarea ontică a morții și comuniunea cu întreaga fire în *Miorița*, înfăptuirea unei capodopere unice în *Meșterul Manole*, trăirea în sfera primordialului în *Luceafărul*” (*Idem*, p. 222). Apoi: „Un numitor comun al celor trei poeme îl constituie faptul că problematica lor vizează destinul geniului înfăptuitor, și anume: destinul geniului necontaminat de zbor domestic în *Luceafărul*: destinul înalt al trăirii sub semnul legendei, al poetului în *Miorița*; destinul geniului făuritor al operei de artă în *Meșterul Manole*” (*Idem*, p. 222-223). Enunțând aceste caracteristici, autorul vrea să sublinieze pornirea către nemărginire care domina desfășurarea acțiunii din cele trei poeme.

În înțelegerea autorului, și nu numai a lui, „*Miorița* concentrează

viziunea metafizică a poporului nostru privind raportul dintre viață, moarte și totalitatea cosmică” (*Repere în spiritualitatea românească*, p. 195). Ceea ce face trimitere la un monism existențial, la o modalitate de împlinire a totalității universale. Aceasta înseamnă integrarea cosmică a omului și, mai mult, cuprinderea spațiului morții în această totalitate. Ideea este că „În concepția mioritică moartea nu însemnează dispariție și neant ci, ... moartea este revalorizată ontic și înțeleasă ca permanentizare a universului, a existențialului uman transmutat în spațiul eternității” (*Spațiul poetic eminescian*, p. 190).

George Popa ne atenționează că în balada *Miorița* nu descoperim o simplă împăcare dintre om și cosmos, ca în filosofia taoistă, ci o consubstanțialitate. „*Miorița* însemnează astfel valorizarea globală la nivel existențial peren a universalului. Spațiul vieții și al morții, orizontul fizic și metafizic – sufletesc, spațiul realității și cel al suprarealității miticului, al legendarului – se însușează, se armonizează și fuzionează indistinct într-o integritate concepută ca absolută” (*Idem*, p. 191). Descoperim deci, - crede autorul – o fenomenologie spațială analogă, în mare măsură, cu fenomenologia spațială eminesciană.

În trecerea de la *Miorița* la *Meșterul Manole*, George Popa, după studii profunde, vine cu următoarea constatare: „Aceeși concepție getodacică, prezentă și în *Miorița*, potrivit căreia omul nu moare, ci doar își schimbă locuința, și astfel spațiul morții însemnează o neoexistență perenă, - formează și miezul viziunii din balada *Meșterului Manole*” (*Idem*, p. 194). Cu observația că în *Meșterul Manole* moartea este valorizată într-un alt sens. Dacă în *Miorița* această valorizare era menită să înfăptuiască integralitatea cosmică, în *Meșterul Manole* valorizarea morții „are drept scop asigurarea înveșnicirii faptei absolute a omului” (*Idem*, p. 194). Drept consecință: „Fenomenologia fizicii și metafizicii spațiale din balada *Meșterului Manole* urmărește perfect viziune enunțată mai sus și se înscrie în aceeași formulă de desfășurare mioritică și eminesciană” (*Idem*, p. 195). Pe scurt, „Balada apare cu un perfect echilibru filosofic, moral și estetic: pe de o parte tragedia multiplă a izvodirii

perfectiunii, pe de altă parte înveșnicirea creatorului prin fapta sa desăvârșită” (*Idem*, p. 200). Altfel spus: „Ca și *Miorița*, balada *Meșterul Manole* realizează o integralitate ontologică rotundă a umanului, sintetizând: spațiul vieții și spațiul morții, spațiul material și al sufletului, realitatea și mitul, natura și arta, – toate centrate și aici în jurul eternității umane. Repetăm – în balada Mănăstirii Curtea de Argeș, moartea este fructificată la nivel de operă de artă. Asistăm la neogeneza omului în *Frumosul artistic*” (*Idem*, p. 200).

În ce privește *Luceafărul*, după cum am văzut, acesta dă imaginea „spațiului absolutului”, perspectiva trăirii în sfera primordialului, condiția geniului destinat să rămână în lumea lui. „Finalul poemului reliefează în mod ingenios distincția dintre cele două orizonturi existențiale: pământescul și celestul. Faptul că cele două sfere rămân inconfundabile și cu osmoză interzisă, este exprimat în termeni de *nonconvertibilitate spațială*: pe de o parte, peisajul fix, netensional, în care sunt surprinși cei doi muritori și care este doar un simplu martor decorativ al comunului lor sentiment, - iar de cealaltă parte starea spirituală pură a lui Hyperion care nu mai îngăduie contaminare terestră, recircumscriindu-se definitiv în absolut” (*Spațiul poetic eminescian*, p. 125).

Către sfârșitul cărții, George Popa vine cu un capitol conclusiv, intitulat *Emoția intelectuală în creația eminesciană*. Potrivit înțelegerii lui George Popa „există opere de artă care depășesc simpla punere în tensiune a sensibilității, iscând o emoție, un fior, un tremur sau un cutremur al minții, al intelectului, prin urmare o bucurie estetică superioară, de ordin metafizic” (*Idem*, p. 221). Altfel spus, prin sintagma „emoție intelectuală”, concept estetic-filosofic, George Popa observă, cu îndreptățire, că „spațiul poetic eminescian constituie exemplul cel mai pur de orizont prin excelență al emoției intelectuale, al acelei emoții iscată de mișcarea spiritului pe orbitele sensurilor mari ale lumii și ale existenței: emoția hyperionică” (*Idem*, p. 18). Prin această formulare, autorul ne oferă o perspectivă ideală pentru continuarea căutărilor asupra felului în care Eminescu înțelege relația dintre poezie și filozofie. Pentru că, nu filo-

sofia lui Eminescu trebuie să ne intereseze, ci viziunea sa privind legăturile dintre poezie, filozofie și existența umană. Cum spuneam și în alte ocazii, Eminescu ar fi putut să rămână activ doar pe tărâmul creației poetice. După cum putea să opteze doar pentru creația filosofică. Și nu a acceptat nici una dintre aceste perspective. El a înțeles, ca nimeni altul, că doar prin conjugarea poeziei cu filosofia, omul se poate apropia mai mult de Absolut. Eminescu a înțeles că are libertatea să fie original în abordarea acestei problematice.

Deocamdată, George Popa mai observă că, „Alături de mișcarea elementelor naturii, de factorul muzical, de vibrația luminoasă și de factorul cromatic, un element primordial care înfăptuiește în poemul eminescian convertirea spațiului fizic în spațiu lăuntric este emoția intelectuală” (p. 221).

Pe ansamblu, lucrarea lui George Popa, *Spațiul poetic eminescian*, vine ca o noutate în eminescologie. Fiind o investigație făcută cu pasiune, dar și cu autoritatea unui mare cărturar, deschide mari orizonturi cercetării estetico-filosofice asupra problematicei.

Cititorii au observat că George Popa nu folosește sintagma „spațiu poetic-filosofic”, dar abordarea este tocmai din această perspectivă. Să ne reamintim ce spunea în *Preliminariile* acestei cărți: „Ni se pare că identificând fenomenologia și filosofia originală a spațiului din poezia eminesciană, am aflat o perspectivă care îngăduie una din cele mai largi deschideri pentru accesul în universul creatorului Luceafărului” (p. 8).

La capătul lecturii lucrării *Spațiul poetic eminescian*, mă apasă o ușoară nedumerire. Am înțeles că poetul izvedește, prin cuvinte, un spațiu menit să mă atragă pe mine, ca lector, să locuiesc în el, pentru a gusta poezia. Este vorba deci de un spațiu poetic imaginat de creator, prin cuvinte. Acest spațiu este numit de George Popa „spațiu fizic”. Nedumerirea mea este în legătură cu posibilitatea ca un spațiu izvodit prin cuvinte să fie și fizic. În realitate, Eminescu a găsit o formulă ideală de spațiu fizic – creat de cuvinte - convertibil în orizonturi sufletești.

Ștefan MUNTEANU

Scriitorul Al. Gh. Doinaru

N. 22 februarie 1882, în satul Văsiești, comuna Moinești, județul Bacău - m. 2 iunie 1933, la Moinești. **Scriitor**. Este fiul unor „gospodari moldoveni de pe Valea Trotușului“, după cum se destăinuie într-una dintre povestiri, care au știut să-i cultive aptitudinile pentru studiu și, după ce a absolvit cursurile primare și gimnaziale în localitatea natală, l-au sprijinit în continuare, mai întâi la Bârlad, unde a urmat liceul, și apoi la București, unde și-a luat licența în drept la Universitatea din Capitală. Avocat și magistrat în mai multe localități din Moldova - îl întâlnim judecător în comuna Cârliști, bunăoară - se implică și în politică, fiind, între altele, prefect al județului Ismail și, în legislatura 1915-1919, primar al comunei Moinești, într-una din perioadele sale cele mai dificile, derivate din conflictele primei conflagrații mondiale. Deși prin inițiativele sale de gospodar a contribuit la redresarea așezării și la transformarea ei, peste doi ani de la încheierea mandatului, în comună urbană, în memoria colectivă a rămas mai ales datorită activității sale publicistice și scriitoricești. Considerat de Nicolae Iorga „un adevărat talent poetic“, și-a făcut intrarea în lumea literară prin „poema umoristică“ **Smaraida** (Biblioteca Minerva, București, 1905), care s-a bucurat apoi de alte trei ediții, producând nu doar deliciul istoricului, ce simțise printre primii că are „simțul ritmului“ și „putința concentrării și caracterizării“, ci și al altor literați și oameni de spirit. Literatura sa umoristică a fost lansată apoi de revista **Semănătorul**, care s-a folosit de condeiul său acid pentru a-și „bagateliza dușmanii (Chendi, Densușianu, Tocilescu, Pompiliu Eliade etc.)“, du-

pă cum remarcă și Eugen Lovinescu, cel care îl consideră, la rândul-i, precursorul „*Caleidoscopului lui A. Mirea*, adevăratul creator al genului“. Această afirmație a criticului și istoricului literar nu l-a împiedicat însă pe confratele I. I. Stoican să declare, în ziarul **Moldova** (e drept, post-mortem), că „Doinaru a fost un mare epigramist“ și nici pe autor să-și continue expansiunea, publicând de la știri literare la sonete, schițe, nuvele și traduceri, în mai toate gazetele și publicațiile vremii: **Adevărul literar, Bacăul, Curentul Bacăului, Floare albastră, Gazeta Bacăului, Minerva literară ilustrată, Mișcarea, Opinia, Păcală** (aici, postum), **Ramuri, Viața Românească** ș.a. În urbea natală s-a alăturat, de asemenea, preotului-scriitor Constantin R. Crișan, cel ce fondase revista de critică și literatură **Orientări**, susținând împreună cu prozatorul B. Jordan și preotul-poet Ioan Goagă apariția acesteia, iar în ultimii trei ani de viață, a fost unul dintre promotorii **Gazetei Bacăului**. Eminentul epigramist, cum îl considera Gr. Grigorovici, a mai încredințat tiparului volumul de versuri satirice **Știri literare** (Bucu-

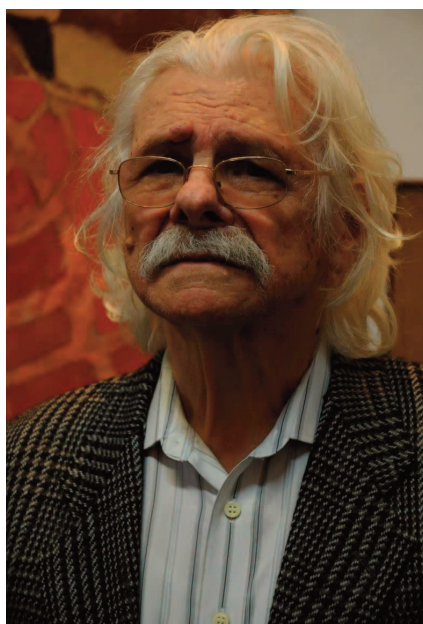
rești, 1906), un volum de schițe (**Aventurile unui volum de poezii**, Editura Librăriei Leon Alcalay, București, 1908) și altul de nuvele și schițe (**Călugărul Gherasim**, Biblioteca Minerva, 1909), precum și o carte de „strofe epigramatice“ (**Lambriorisme**, Tipografia Gutenberg-D. Rosenberg, Bacău, 1929). Pe coperta acestuia din urmă, ce l-a făcut celebru pe institutorul Ioan Alexandru Lambrior, mai erau anunțate alte patru titluri - **Epigrame, Fabule, În fața paharului** (cântece) și **Henry de Poppesco** (comedie eroi-comică în versuri, trei acte) - dar care, prin dispariția prematură a scriitorului, au rămas doar la faza de proiect. La titlurile apărute se adaugă traducerile **Domnișoara Fifi** de Guy de Maupassant și **Un rămasăg între miliardari** de Mark Twain (în colaborare cu Al. Anestin), care, împreună, l-au determinat pe criticul Garabet Ibrăileanu să-l considere „telent remarcabil“ și să-l includă în „aceeași familie de spirite cu Anton Bacalbașa și d. G. Ranetti“. Pe plan local, dueturile sale epigramatice cu G. D. Apostol, Sandu Rusu-Saru, I. Voleđi, Al. Tiron-Sphinx, I. Al. Lambrior ș.a. au fost urmărite de concitadini cu sufletul la gură, despre efectul șfichiuitor al versurilor sale, Marius Mircu scriind că e „Spăimântător de isteric sau de turbat, încât mușcă pe oricine, în catrene anarhiste, axfixiante“. Incluse, în mică parte, în antologiile **Poezii de la „Semănătorul“** (Editura Minerva, 1978) și **Și-au găsit Bacăul...** (Editura Egal, Bacău, 1999), textele sale ar trebui readuse în atenția cititorilor, pentru că problemele nu s-au schimbat cu nimic, ci, dimpotrivă, tarele societății s-au înmulțit.

Pictorul Ilie Boca

Născut la 21 februarie 1937, în comuna Botoșana, județul Suceava, fiul Eugeniei (n. Robu) și al bleharului Ioan Boca avea să se uimească încă de la primii pași de frumusețea locului de baștină, considerându-l și acum unul esențial pe traiectul cunoașterii lumii și al devenirii sale viitoare. Deși a rămas orfan de mamă la doar 2 ani, dispariția ei nu a lăsat urmări prea grave în sufletul viitorului plastician, care avea să descopere pas cu pas că satul ale cărui ulițe începuse să le colinde era populat de o lume veselă, colorată și cu mult farmec.

A desenat, de altfel, de la o vârstă fragedă, „cu cărbunele din vatră“, iar pe la șase ani călărea toată ziua armăsarul ce se ivise din mânăzul dăruit de bunic și tot pe atunci a început să modeleze lutul, simțind cât de grozav e să dai formă materiei. Cu setea sa de cunoaștere, școala nu i-a ridicat nici un fel de probleme, chiar dacă pentru a ajunge la desăvârșirea profesională a trebuit să urmeze un drum întortocheat, început la Școala Botoșana (1945-1952), continuat la Școala Medie Tehnică de Construcții din Câmpulung Moldovenesc (1952-1953) și Grupul Școlar Siderurgic Hunedoara (1953-1956), apoi la Liceul de Artă din Cluj (1956-1961) și, în cele din urmă, la Institutul de Arte Plastice și Decorative „Nicolae Grigorescu“ din București (1961-1967).

Câștigând stima colegilor și a învățătoarei după ce, în clasele primare, a desenat ca nimeni altul povestea vulpii prinsă la cotețul găinilor, s-a plictisit în scurtă vreme de liniile desenului tehnic și de lami-noarele la temperatura cărora urma să se călească, punând monopol pe gazeta de perete a grupului hunedorean, de unde schițele și desenele sale au luat calea concursurilor, care i-au adus primele premii și interviuri la Radio. Iar pentru că acestea aveau „ironie și umor“, la o vârstă „mai coaptă“ s-a înscris la liceul clujean, unde profesorul și pictorul Mircea Vremir i-a călăuzit pașii și l-a ajutat

să debuteze la revista **Tribuna** și să aibă lucrări în expozițiile colective ale elevilor.

În facultate, maestrul Alexandru Ciucurencu avea să-i modeleze în contururi și mai precise talentul nativ, învățându-l cum să compună o suprafață, să afle ce se întâmplă cu formele în spațiu ori cum se potrivesc culorile pentru ca o compoziție să fie unitară și expresivă. Ca și la Cluj, a trăit o veritabilă febră intelectuală, îmbibându-se de impresii și senzații prin galeriile bucureștene, prin teatre și săli de cinema, prin anticariate și librării, de unde-și procura albume și cărți de artă.

Hazardul a făcut ca la absolvire să-și „găsească Bacăul“, fiind repartizat profesor la Școala Populară de Artă, instituție în cadrul căreia doar pictorul Ion Burdujoc și profesoara de canto mai aveau studii superioare. A început, în consecință, o veritabilă bătălie pentru crearea unei baze materiale și dezvoltarea creației plastice în Bacău, în scurt timp numărându-se printre fondatorii Cenaclului U.A.P., alături de Grigore V. Coban, Ion Burdujoc, Salomeea Velea și Gheorghe Mocanu.

În 1970 a vernisat prima expoziție personală la Bacău, urmată apoi, aproape an de an, de zeci de alte replici, deschise atât la galeriile

din țară, cât și în străinătate, precum și de numeroase alte prezențe în expozițiile colective organizate în România și peste hotare. La cea de la Galeria Apollo din Capitală (1972), bunăoară, criticul Ion Frunzetti remarcă faptul că plasticianul băcăuan era cel mai interesant artist trimis de provincie în ultimul sfert de veac și că numele său se va scrie cu majuscule. O previziune confirmată de celelalte prezențe bucureștene – Căminul Artei (1981), Sala Dalles (1987), Galeria MAI (1993), Galeria Calderon (1994), Galeria Etaj ³/₄ de la Teatrul Național (1998), Galeria Sabina și Jan Negulescu (2002), Palatul Cotroceni (2002), Veronikiart (2007) –, de la fel de impunătoare expoziții vernisate la Muzeul Brukenthal din Sibiu (1990), la galeriile de artă din Arad, Botoșani, Bistrița, Brăila, Cluj-Napoca, Dej, Fălticeni, Galați, Gura Humorului, Iași, Lugoj, Piatra Neamț, Suceava, Târgu Mureș, Tecuci, Timișoara, Vaslui, Zalău ș.a. La acestea se adaugă expozițiile personale din Italia (1974, 2000), Germania (1978, 1979, 1985, 2003), Grecia (1991), Republica Moldova (1991), Elveția (1992, 1993, 1998), Olanda (1994), Egipt (1994), SUA (1998), Finlanda (2000), Ungaria (2008), precum și prezențele în expozițiile colective ce au reprezentat România în Danemarca, Finlanda, Polonia, Portugalia, Macedonia, Bulgaria, Turcia, Cehia, Franța, Belgia ori în țările deja amintite.

După ce, în 1974, a primit o bursă de studii la Roma, la întoarcere pune bazele Taberei de creație de la Letea, transferată din 1976 la Tescani, loc de pelerinaj și creație pentru cei mai importanți artiști ai țării, iar din 1990 și pentru cei din afara granițelor. A inițiat, de asemenea, Tabăra de creație de la Berzunți, dedicată pictorilor naivi, și, în 1990, când a devenit consilier al Inspectoratului pentru Cultură, Saloanele Moldovei, cea mai complexă și singura manifestare plastică ce unește artiști trăitori pe cele două maluri ale Prutului. ▶

Prozatorul Alexandru Ungureanu

Uriașul său travaliu, impresionant și valoroasă creație a fost inclusă în mai multe albume de artă – de-a dreptul fabulos e cel intitulat **Ilie Boca** de Georgeta Djordjevic (București, Editura Eurogama Invent, 2010) – și au fost răsplătite în dese rânduri, între înalte distincții primite amintind Premiul *Caravaggio* (Roma, 1984), Marele Premiu *Voronețiană* (1984), Premiul revistei *Flacăra* (1988), Premiul pentru pictură al UAP (1989), Premiul al II-lea la Bienala Euro-Asia (Ankara, 1990), Marele Premiu al Saloanelor Moldovei (1992), Marele Premiu al Bienelei *Lascăr Vorel* (1997), Premiul Special al U.A.P. din Republica Moldova (1997), Premiul Expoziției de Artă Contemporană de la Ceske Budejovice (Cehia, 1999), Premiul „Nicolae Tonitza” (2000), Marele Premiu al U.A.P. (2002), Premiul „Mihail Greuc” (2006) și Premiul „Constantin Brâncuși” (2007) ale U.A.P. din Republica Moldova.

Declarat Cetățean de Onoare al orașului Bacău și al localității Botoșana, decorat de Președinție cu Steaua României în grad de ofițer, Ilie Boca a rămas în toate adeptul perfecțiunii, conducând ani buni Filiala Bacău a U.A.P., pe care a întărit-o, fiind mereu în preajma artiștilor și a oamenilor de cultură, pictând ca să se elibereze de gânduri și să-și mărturisească stările, punând sigiliul său inconfundabil nu doar pe propriile lucrări, ci lăsând o urmă și în cele ale ucenicilor, care nu au fost puțini, chiar dacă visul său de a se înființa o Facultate de Arte la Universitatea din Bacău nu a prins nici azi contur. A dus totuși la liman o promoție, cu sprijinul botoșănenilor.

Să-i urăm ani îndelungi și lucrări la fel de inspirate, trăind alături de el bucuriile pe care știe să și le împrăștie cu generozitate semenilor!

N. 7 ianuarie 1957, în București - m. 11 octombrie 2004, în Bacău. **Prozator.** Fiul juristului Vasile Ungureanu și al Elenei, casnică, își începe studiile în Capitală, unde după absolvirea școlii generale urmează cursurile secției reale a Liceului Teoretic Nr. 24 (1972-1976) și, apoi, pe cele ale secției Tehnologia Transporturilor și Telecomenzi Feroviare a Facultății de Transporturi din cadrul Institutului Politehnic București. Are preocupări literare încă din liceu, frecventând mai toate cenaclurile bucureștene și scriind cu frenezie proză umoristică, poezie și teatru absurd. În septembrie 1978 își face debutul în cenaclul studentesc „Solaris”, al Casei de Cultură a Studenților „Grigore Preoteasa”, pe care îl va și conduce în perioada 1979-1982. În 1979 creează primele proze de anticipație, gen care îl va impune rapid mai ales prin inventivitatea, viziunea poetică și romantică, dar și ultramodernă cu care își construia misterioasele povestiri. Debutează publicistic în octombrie 1981, când *Suplimentul literar-artistic al Scînteii tineretului* îi publică povestirea **Alarmă în sistemele cibernetice**, în același an revista *Convorbiri literare* acordându-i premiul său pentru povestirea **Mașina de visat șerpi**. Urmează, firesc, alte și alte consacări, între care se numără Premiul I la concursul organizat de revista *Helion*, pentru povestirea **Artele marțiale moderne (I)** - 1982, Premiul al III-lea la secțiunea povestire a concursului Consfătuirii Naționale a Cenaclurilor de Anticipație, pentru **Cei dintr-o lacrimă** - 1982, Premiul pentru autor tânăr, la Eurocon - 1991, precum și apariția în paginile revistelor *Știință și Tehnică*, *Ateneu*, *Convorbiri literare*, *România literară*, *Steaua*, *Vatra*, în fanzinele *Paradox*, *Helion*, *SF Magazin*, *Ing*, *Quasar*, în almanahurile *Anticipația* și *Convorbiri literare*. În 1982, la absolvirea facultății, e repartizat ca inginer la Stația Căi Ferate Uzinale a Combinatului de Îngrășăminte Chimice Bacău, din 1984 preluând și conducerea cenaclului „Clepsidra” al Comitetului Județean Bacău al U.T.C. Atmosfera de creație de aici îi prieste, lucrând con-

comitent la culegerea de povestiri **Artele marțiale moderne** și la romanul realist **Povestiri de la marginea lumii**. Editorial debutează în 1984, când Editura Albatros îi publică, în colecția „Fantastic Club”, romanul **Marele Prag**, ce l-a impus definitiv și i-a adus Premiul Comitetului Central al U.T.C. În 1987 se transferă la Centrul de Radiodifuziune Galbeni (Bacău), iar după 1990 își abandonează profesia de bază, dedicându-se aproape în exclusivitate gazetăriei. Împreună cu cenacliștii de la „Clepsidra” pune bazele publicației **Pur și simplu**, al cărei redactor-șef e între anii 1990 și 1991, concomitent fiind, în aceeași perioadă, editor și redactor al revistei **Dracula**. Devine apoi director al săptămânalului **Argus** (1992), redactor-șef adjunct al cotidianului **Ziua** (1993), redactor-șef la **Radio Star B** (1993) și la cotidienele **Ultima oră** (1995), **Monitorul de Bacău** (1995-1996) și săptămânalului **Așa** (1998), director al publicației **Top Class**, la alte publicații cu caracter economic etc. Nu neglijează afacerile, având preocupări editoriale, care au condus la apariția celui de-al doilea volum, **Artele marțiale moderne; Mollia lumii și alte povestiri** (Editura Celelalte Cuvinte, Bacău, 1990), precum și a altora, de factură tehnică. Cu trei ani înainte, nuvela ce a dat titlul volumului apăruse, în versiune franceză (*Les arts martiaux modernes*), în *Antares* (revue „Science-Fiction et Fantastique sans frontieres” n° 26, 1987). În deceniile scurse de la debut, a fost inclus în peste 20 de volume colective, între care amintim **Avertisment pentru liniștea planetei** (Editura Albatros, 1985), **Povestiri cibrobotice** (Editura Științifică și Enciclopedică, 1986), **Povestiri pentru mileniul III** (idem, 1986), **Timpul este umbra noastră** (Editura Dacia, 1991), **Young Science-Fiction from East** (New York, 1992), **Nemira '94** (Editura Nemira, 1994), **Twelwe** (Editura Sedona, 1995) ș.a. Tradus peste hotare și inclus în dicționarele de gen, îndrăgitul prozator ne-a părăsit înainte de vreme, lăsând în urmă o operă care de abia de acum se impune a fi analizată.

Scriitorul Vasile Bardan

N. 28 februarie 1947, în comuna Valea Seacă, județul Bacău. **Laborant, învățător, profesor, funcționar, bibliotecar, poet, es-eist, critic literar.** Este primul dintre cei patru copii ai agricultorilor Victoria (n. Chiorcea) și Neculai Bardan, care i-au asigurat o copilărie fericită, fără constrângeri, lăsându-l să zburde în voie în paradisul natural din jur, dominat de dealurile pline de vii și feerica luncă a Siretului. Și-a început studiile în satul natal, urmând ciclul primar și gimnazial la Școala Generală Valea Seacă (1954-1961), perioadă în care a fost, grație talentului nativ, acaparat de desen, ceea ce i-a adus printre colegi supranumele de „pictorul”. Până în clasa a VII-a reușise să adune o „comoară” alcătuită din vreo 50 de lucrări, numai că, pasionat cu totul de pictură, a neglijat materiile de bază și cum tatăl său dorea să-l vadă liceean, chemat la școală de diriginte pentru notele slabe de la matematică ale fiului, i-a distrus, într-un moment de furie, toată „opera”. Incidentul i-a produs un șoc emoțional atât de puternic, încât de atunci nu a mai putut picta nimic. Rămas doar cu portretul lui Eminescu, poetul avea să-l scoată din „boală și derivă” și să-l salveze prin poezia sa, descoperită cu ajutorul profesorului de limba română Constantin Mardare, mentorul său de la Liceul „George Bacovia” din Bacău (1961-1965, actualul Colegiu Național „Ferdinand I”), al cărui elev a ajuns totuși, spre satisfacția grijuliului părinte, absolvind însă secția umană, nu cea reală, cum și-ar fi vrut acesta. Impulsionat de versurile eminesciene, a scris la 16 ani prima sa poezie, descoperindu-și o nouă vocație, pe care nu a mai părăsit-o, chiar dacă pentru aceasta a fost nevoit să facă destule sacrificii. Devenită pasiunea vieții, poezia l-a adus în preajma membrilor Cenaclului literar „George Ba-

covia”, patronat de revista **Ateneu**, pe care l-a frecventat de-a lungul ciclului liceal, împrietenindu-se cu Mircea Dinutz, criticul de mai târziu, Victor Mitocaru, scriitorul de azi, și poetul Ioanid Romanescu, corectorul publicației băcăuane, cel care avea să-l debuteze în paginile acesteia, publicându-i, în numărul din martie 1968, poeziile **Acasă** și **Primiți steaua?**. Între timp ajunsese deja student al Facultății de Filologie a Institutului Pedagogic de 3 ani din Bacău (1965-1967, actuala Universitate „Vasile Alecsandri”), unde l-a avut ca profesor pe criticul Constantin Călin, dar, pentru că visa „centre universitare mari, edituri și reviste literare cu renume”, după anul al II-lea a abandonat studiile, angajându-se ca vagonetar de front la Mina de Cupru din Bălan, județul Harghita, cu banii obținuți și economisiți sperând să-și continue apoi studiile. În toamna anului 1968 a ajuns, într-adevăr, la Universitatea din București, dar nici Nicolae Manolescu, nici Dumitru Micu, nici Mircea Iorgulescu, la care a apelat, n-au putut să-l ajute pentru a-și relua cursurile la Filologia bucureșteană, așa încât a fost nevoit să se angajeze ca laborant la Întreprinderea de Prefabricate din Beton din cartierul Militari. Pe 15 octombrie același an și-a depus la Editura Tineretului manuscrisul volumului de poezie **Spin**, iar la sfârșitul lunii a

citit în Cenaclul Uniunii Scriitorilor, condus de Miron Radu Paraschivescu, alături de academicianul Victor Eftimiu, atrăgând atenția poetului Adrian Păunescu, care a consemnat evenimentul într-o notă inserată în paginile **României literare**. Pe 8 noiembrie 1968 a vrut să participe, împreună cu poetul Ion Mircea, pe care l-a cunoscut atunci, la Adunarea Generală a Scriitorilor din România, găzduită de Ateneul Român, dar deși fuseseră introduși în impunătoarea sală de însuși Zaharia Stancu, președintele în exercițiu al obștii scriitoricești, s-au trezit „înghățați de doi gealați”, care i-au „luat de gât”, aruncându-i în stradă și tratându-i ca pe „niște infractori”. „Rebelul” transmodern din Capitală a reușit, totuși, grație sprijinului prietenului său Ioanid Romanescu, să-și continue studiile la Facultatea de Filologie a Institutului Pedagogic din Iași (1968-1972, cursuri fără frecvență), după absolvire lucrând, în anii școlari 1968-1975, ca profesor de limba franceză și ca învățător la școlile din satele băcăuane Dieneț, comuna Pâncești, Fundoiaia, comuna Huruiești și Valea Seacă. Renunță însă definitiv la învățământ și, revenind în Capitală, își desăvârșește studiile, urmând cursurile Facultății de Filologie a Universității bucureștene (1973-1977), obținând licența în anul 1978, cu o teză despre poezia lui Nichita Stănescu, pe care profesorul universitar Eugen Simion a notat-o cu 10. S-a angajat, într-o primă fază, ca referent la Întreprinderea de Confecții Textile, legendara APACA, ocupând apoi postul de bibliotecar principal la Biblioteca Sindicală a Clubului ITCB, unde a gestionat, până în 2011, când a ieșit la pensie, un fond de carte de peste 60000 de volume, de mare folos pentru studiile și lecturile sale literare, și a inițiat numeroase lecturi

publice, întâlniri cu scriitorii, lansări și expoziții de carte ori activități ample, cum au fost „Colocviile revistei **Contemporanul**“. Din februarie 1989 a condus clubul bucureștean în calitate de director, fiind anchetat în ultimele luni de Securitate, Uniunea Generală a Sindicatelor și Comitetul de partid pentru producțiile literare subversive ale membrilor Cenaclului „Lucian Blaga“, pe care îl înființase, sub denumirea inițială de „Amfion“, doar evenimentele din decembrie scutindu-l de o tracasare continuă și de amenințarea că va fi „legat“ și dus undeva „în fundul țării“. În toată această perioadă a frecventat și alte cenacluri bucureștene (*Amfiteatru*, coordonat de Grigore Arbore și Constanța Buzea, *Confluente*, *Lumina*, dirigit de Constantin Sorescu, *N. Labiș* și *Numele poetului*, conduse de Eugen Barbu și, respectiv, Cezar Ivănescu), colaborând cu versuri, eseuri, cronici și recenzii la revistele **Amfiteatru**, **Adevărul literar și artistic**, **Art Panorama**, **Ateneu**, **Caiete critice** (unde a fost și redactor), **Contemporanul**, **Convorbiri literare**, **Cuvântul românesc** (Canada), **Familia**, care i-a acordat premiul pentru poezie la Festivalul „Lucian Blaga“ (1988), **Luceafărul**, **Poesis**, **România literară**, **Sinteze**, **Steaua**, **Suplimentul literar-artistic al Sânteii tinerețului**, **Transilvania**, **Tribuna** ș.a. În urma publicării, în SLAST a poeziei *Eroic neam*, politrucii au sesizat mai târziu că aceasta conținea acrostihul *Basarabia Românie*, astfel că, din decembrie 1987, i-au interzis dreptul de semnătură în această publicație. Între 1968 și 1988, de altfel, versurile sale i-au fost cenzurate și pe alte căi, volumele depuse la editurile de stat fiindu-i blocate, iar cele încredințate unor publicații forfecate și condiționate ideologic. Așa se explică și faptul că a debutat destul de târziu, la Editura Litera, unde i-a apărut, în 1989, volumul de poezie *Gravitația*

tăcerii, prefațat de poetul Ioanid Romanescu. Acestea au fost urmate de cărțile de poeme *Noaptea gravitației* (cuvânt înainte de Mircea Ciobanu, București, Editura Eminescu, 1994), *Gravitionia* (postfață de Constantin Sorescu, 1995), *Poezia și foamea* (poeme-eseu, 1997), *Poezia după Auschwitz* (prefață de Ioan Adam, 1998), toate sub egida Editurii Fiat Lux din Capitală, *Cântec cu ceas* (Iași, Editura Princeps Edit, 2007), *Poeme ciuruite* (București, Editura Nouă, 2010), *Fosa Paradis* (Timișoara, Editura Brumar, 2013), *Atomografie* (Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2014), *Atomogeneze* (idem, 2015), *Interogeneza* (idem, 2016), *O viziune în spațiu* (idem, 2017), *Preacuvintele. Poeme noi* (idem, 2019) și *Pandemiștii. Poezie din dictatura Covid-19* (idem, 2021), de antologiile de autor *Omul probabil* (prefață de Daniel Cristea-Enache, Editura Fiat Lux, 2000) și *Poeme transmoderne* (Editura Brumar, 2012, colecția „Poeți români contemporani“, cu o prefață a autorului). În 1997 a publicat, de asemenea, monografia *Ioanid Romanescu în apărarea poeziei* (prefață de Constantin Crișan, Iași, Editura Apolonia; reeditată, în 2005 și 2006, de Princeps Edit), cu pagini de jurnal despre regretatul său prieten fiind prezent și în antologia alcătuită de poetul Daniel Corbu, *Ioanid Romanescu în amintirile contemporanilor* (Princeps Edit, 2006), iar cu poezie în antologia *Poezia pădurii* (Editura Orion, București, 1998-1999). La acestea se adaugă un amplu *Jurnal de creație și eseuri critice* (Editura Bibliotheca, 2017) și două la fel de incitante și dense studii, a căror elaborare a durat patru decenii, *Nichita Stănescu poet transmodern* (idem, 2019) și *Nichita Stănescu și Omul-fantă* (idem, 2021). Alte pagini de jurnal, consemnate de-a lungul a mai bine de o jumătate de secol așteaptă momentul prielnic pentru a vedea lumina tiparului, ca și nume-

roasele pagini de critică literară, „scrise cu aceeași vână polemică și cu o bună informare pregătitoare“. Revendicându-se din Bacovia și Nichita Stănescu, scriitorul, devenit membru al Uniunii Scriitorilor în 1995 și al Societății Scriitorilor Târgovișteni (2015), care l-a distins în două rânduri cu Premiul „Grigore Alexandrescu“ (2015, 2017) și l-a cooptat în redacția revistei **Litere**, în paginile căreia publică eseuri și cronici literare, a revenit adesea pe meleagurile băcăuane, unde colaborează la **Cadran cultural** și de care îl leagă încă amintiri plăcute și speranța că scrisul său are aici destui admiratori.

Aniversări

Ianuarie 2022

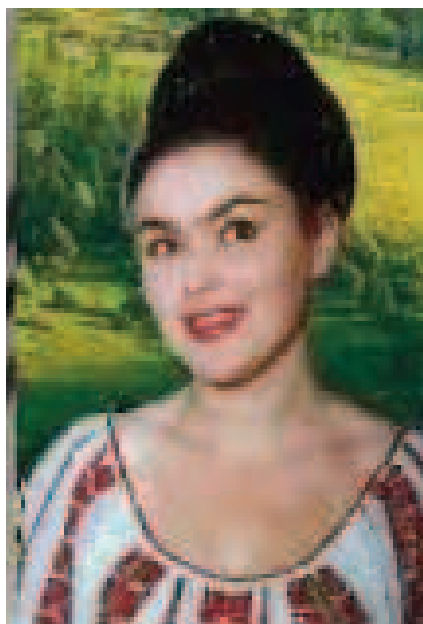
1. **Ion Tudor Iovian**, profesor, poet, 70 ani;
4. **Nicu Aur (1937-2015)**, profesor, geograf, 85 ani;
9. **Ionica Bandrabur**, poetă, 60 ani;
9. **Ligia Bârgu-Georgescu**, filolog, etnolog, 90 ani;
18. **Despina Prisecaru (1937-2021)**, actriță, 85 ani;
20. **Petru Cimpoșu**, inginer, profesor, prozator, publicist, 70 ani;
20. **Ioan Murariu**, profesor, istoric, 85 ani;
20. **Mariana Zavati-Gardner**, profesoară, poetă, prozatoare, traducătoare, eseistă, 70 ani;
21. **Gherasim Iscu (1912-1951)**, ieromonah, teolog, 110 ani;
30. **Calistrat Costin (1942-2021)**, poet, prozator, traducător, 80 ani;
30. **Silvia Marcovici**, violonistă, 70 ani;
30. **Ion Popescu-Zeletin (1907-1974)**, inginer silvic, profesor universitar, academician, 115 ani.

Februarie 2022

1. **Iancu Gheorghiu-Budu (1832-1885)**, poet, gazetar, 190 ani;
3. **Constantin N. Arseni (1912-1994)**, medic, academician, 110 ani;
7. **Ioan Gh. Trofin (1897-1941)**, pilot de aviație, erou național, 125 ani;
12. **Cocioiu Viorica (1952-2006)**, artist plastic, 70 ani;
24. **Eustațiu Vasile Dabija**, profesor, dirijor, critic muzical, 75 ani;
25. **Corneliu Buzinschi (1937-2001)**, prozator, editor, ziarist, 85 ani;
26. **Liviu Nedelcu**, artist plastic, 60 ani;
28. **Eugen Crăciun (1922-2001)**, pictor, grafician, 100 ani.

Artista Maria Petraru

N. 18 februarie 1942, în satul Fundu Văii, comuna Petrești (azi, Pîncești), județul Bacău - m. 8 mai 1982, la București. **Interpretă de muzică populară.** A copilărit în satul natal, unde și-a început studiile și a învățat să iubească jocul și cântecul popular, memorând melodii și versuri ori compunând chiar ea piese inspirate de folclorul local. După absolvirea școlii generale a reușit la examenul de admitere organizat de Liceul „George Bacovia” (azi, Colegiul Național „Ferdinand I”), numărându-se printre cei mai activi elevi atât la învățătură, cât și în activitățile extrașcolare. Remarcată la serbările și concursurile organizate la nivel de licee, a fost invitată să-și promoveze cântecele în cadrul Orchestrei de Muzică Populară „Plaiurile Bistriței”, cea care îl descoperise și pe violonistul Ion Drăgoi. Efectele lucrului cu orchestra nu au întârziat să apară, în 1957 câștigând Premiul I la Festivalul Formațiilor Artistice de Amatori cu piesa „Văleu, bade”, devenită în scurtă vreme un șlagăr difuzat pe calea undelor și preluat de alți soliști și interpreți de muzică populară. Invitațiile la manifestările culturale au început și ele să se îndesească, așa că a decis să-și îmbunătățească tehnica și arta interpretativă, înscriindu-se și urmând cursurile Școlii Populare de Artă din București (1960-1963). După colaborări fructuoase cu ansamblul băcăuan, cu Ansamblul Artistic „Ciprian Porumbescu” din Suceava și cu alte orchestre, în 1961 e desemnată să reprezinte Moldova, împreună cu Ștefania Rareș, la concursul organizat de Ansamblul Folcloric „Perinița” din Capitală, competiție la care se înscriseră peste 100 de interpreți. Pentru departajarea lor a fost nevoie de nu mai puțin de patru probe eliminatorii, dar până la urmă finaliste au ajuns cele două bune prietene, care au și câștigat con-

cursul, fiind încadrate ca soliste ale cunoscutului colectiv artistic bucureștean. Au urmat, firește, sute de spectacole susținute în țară și peste hotare, în care melodiile băcăuancei au câștigat inimile spectatorilor și ale criticilor de specialitate. Vocea sa, scria în 1969 Alice Mihalcea, este „bogată și plină, mersul ușor, ținuta mândră. Este o frumusețe tipic românească, o imagine grațioasă și fermecătoare...”, care, adăugăm noi, nu putea scăpa blitz-urilor fotoreporterilor vremii, cei ce i-au immortalizat chipul pe copertele principale ale revistelor **Flacăra** (28 iulie 1962, 25 martie 1967, 16 mai 1971) și **Săteanca** (februarie 1965) ori în paginile cotidianului **Scînteia tineretului** (3 martie 1965). Aceleași calități i-au îndrituit pe dregătorii comuniști să o desemneze reprezentanta României la Festivalul Internațional al Tineretului de la Helsinki (1962), iar pe organizatorii Festivalului „Maria Tănase” să o invite cu un recital chiar la prima ediție a acestui regal de muzică populară. Deși, datorită unei boli necruțătoare, cariera sa artistică a fost de nici două decenii, vocea inconfundabilă și farmecul său a parte sunt la fel de vii și azi, grație înregistrărilor Radioteleviziunii Ro-

mâne și Casei de Discuri Electrecord, care i-au difuzat și editat piesele. Colectionarii păstrează la loc de cinse albumele **Dorul meu nu-i călător** (EPE 02410, înregistrări RTV, cu 15 piese: *Dorul meu nu-i călător; Bade-al meu e pădurar; Bădișorul meu, Sunt o fată frumoșică, Eu când am plecat de-acasă, Bădișor cu calul sur, Frumusei sunt anii mei, Bădișor din satul meu, Bade-al meu, bade și floare, Printre dealuri, printre vii, Așa joacă tinerii, Văleu, bade, Bădița de pe Siret, La poale de codru verde, Niciodată ca odată*) și **Eu când am plecat de-acasă** (EDC870, înregistrări cu orchestrele dirijate de Ionel Budișteanu, Nicu Stănescu și Radu Voinescu, în care au fost reluate majoritatea pieselor amintite, dar au fost adăugate celor 12 cântece selectate și alte melodii noi: *Trece badea codrul des, Să nu dai, inima toată, Prin poiana dorului, Aseară la șezătoare*. Câteva din aceste „Momente de Aur” oferite de îndrăgita artistă se regăsesc pe câteva albume colective editate după dispariția ei, între care amintim doar CD-urile SKUSKU17250 (*Eu când am plecat de-acasă*), **Bijuterii folclorice - Moldova** (*Bade-al meu e pădurar*) și DVD-ul **Maestrii muzicii populare românești** (*Așa joacă tinerii; Eu când am plecat de-acasă; Pe sub frunza popului; Dorul meu nu-i călător*), însă o bună parte din repertoriu e menținută grație interpretărilor oferite de alte interprete ale cântecului popular, inclusiv de artiste ivite după dispariția sa prematură. Iar minunata sa voce a răsunat și în sălile de concert din Austria, Franța, Turcia, Iugoslavia, Polonia, Molgolia, Coreea de Nord și Vietnamul de Nord, țări în care a evoluat alături de componenții Ansamblului Folcloric „Perinița” și ai altor mesageri ai artei românești peste hotare.

Scriitorul Ion Fercu

N. 8 ianuarie 1952, în satul Valea lui Ion, comuna Blăgești, județul Bacău. **Profesor, poet, prozator, eseist, publicist.** Înscris în actele civile cu 48 de ore mai târziu decât ivirea sa pe lume (6 ianuarie), fiul țăranilor Elisabeta și Dumitru Fercu a urmat Școala primară în satul Păscăreni-Valea lui Ion, comuna Blăgești (1959-1963) și cursurile gimnaziale la Școala Blăgești (1963-1967), absolvind toți anii de studiu numai cu media 10.

Între 1967 și 1972 a fost elev al Liceului Pedagogic din Bacău (în prezent, Colegiul Național Pedagogic „Ștefan cel Mare“), unde a parcurs, cu rezultate la fel de bune, materiile aferente profilului învățători. În timpul celor cinci ani de liceu s-a implicat în bogata viață cultural-educativă a instituției, frecventând cenaclul elevilor și debutând cu proză în revista acestuia, **ABC** (1970), coordonată de profesorul Mihail Andrei, un apreciat dascăl de limba și literatura română și un publicist de marcă îndeosebi în spațiul lingvisticii. În același an debutează ca poet, de data aceasta în prestigioasa revistă a Uniunii Scriitorilor, **România literară**, dar preocupările legate de creație trec în plan secund odată cu admiterea, în 1972, la Facultatea de Istorie-Filosofie a Universității „Al. I. Cuza“ din Iași.

În 1977 își ia licența în Filosofie, iar începând cu 1978 este profesor de specialitate la Școala „Mihai Eminescu“ și la Liceul Grupului Școlar MIU din Buhuși (din 1992, Grupul Școlar „Ion Borcea“). La prima unitate de învățământ a fost, concomitent, director adjunct (1979-1989) și,

apoi, director (1989-2001). Bogata experiență acumulată în acești ani și calitățile de foarte bun manager a făcut posibilă numirea sa, în 2001, în fruntea celei de a doua instituții în care a profesat, noua provocare propulsând semicentenara unitate școlară în rândul celor mai apreciate nu doar la nivelul județului. Ca director al Colegiului „Ion Borcea“ Buhuși, cu firea sa bătaioasă a izbutit să atragă fonduri importante, cu ajutorul cărora a modernizat și dotat sălile de clasă, a amenajat un amfiteatru și un modern cabinet de informare, a construit o modernă sală de sport și a dat o nouă direcție programei școlare, introducând calificări din domeniul solicitate pe piața muncii locale și regionale din domenii precum construcțiile și lucrările publice, designului vestimentar, mecanicii ș.a.

De un real ajutor i-au fost, în acest sens, stagiile de pregătire gestionate/finanțate de National Council on Economic Education din SUA (2004, 2005, 2006, 2007, cu lectori de la California State University și University of Cincinnati), care l-au conectat la noile cerințe ale economiei de piață. Progresele evidente înregistrate în toate domeniile au făcut

posibilă, de asemenea, transformarea instituției, începând cu 1 septembrie 2004, din Grup Școlar în Colegiu Tehnic, sporind astfel și mai mult gradul de atractivitate pentru populația școlară din zonă. Recompensele nu au întârziat nici ele să apară, Inspectoratul Școlar al județului Bacău acordându-i distincția de Profesor evidențiat, Diploma de Excelență (2004), Diploma „Gheorghe Lazăr“ clasa I (2006), iar Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, Diploma de Merit (2007).

Deși activitatea de dascăl și cea de șef de instituție i-a lăsat puțin timp pentru alte preocupări, la îndemnul nostru și al ziaristului Ioan Enache și-a redescoperit vocația de scriitor, devenind mai întâi corespondent al cotidianului **Deșteptarea**, iar apoi, forțând fericit destinul, a explodat și în presa literară, publicând poezie, proză, eseuri, cronici literare, recenzii, însemnări, studii etc. în revistele **Ateneu, Timpul, Sinteze, 13 Plus, Cartea, Plumb, Agora olimpică, Vitraliu, Scriptor, Pro Saeculum, Analele Științifice** ale Universității Bacău, precum și în ziarele **Monitorul de Bacău, Observatorul de Bacău, România liberă, Curentul, Tribuna Învățământului** ș.a., la **Cartea, 13 plus** și **Deșteptarea** figurând și în colectivele de redacție. Editorial a debutat în 1996, cu volumul de poeme **Iadul de paradă** (prefațat de Ovidiu Genaru, Editura Deșteptarea, Bacău), urmat apoi de volumele **Prizonierul prizonierului** (poeme, Editura Cartea Românească, București, 1998, cu referințe critice, pe coperta a IV-a, de Ovidiu Genaru), **Teatrul**

Bacovia, 50 (cu subtitlul **Frumoșii nebuni ai marilor iluzii**, Editura Plumb, Bacău, 1998), **Agonia umanului** (eseuri, idem, 2000, prefațat de prof. univ. dr. Ștefan Munteanu), **Amanții absurdului** (poeme, Editura Junimea, Iași, 2002, prefață de Ion Rotaru, referințe critice pe coperta a IV-a, de Ion Rotaru și Daniel Corbu), **Oaspetele**, vol. I-II (roman, Editura Cartea Românească, 2004, respectiv, Editura Universitas XXI, Iași, 2007), **Z** (roman, Editura Junimea, 2009), distins cu Premiul pentru proză al revistei **Ateneu**, **Audiența** (roman, Editura Fundației Academice Axis, Iași, 2012), **Ostaticul Umbrării** (roman, Editura Junimea, 2015), distins de juriul Festivalului-Concurs Național de Creație Literară „Avangarda XXII” cu Premiul de Excelență pentru Cartea de proză a anului 2015, **Prin subteranele dostoevskiene** (eseuri, Editura Junimea, 2018), distins cu Premiul „Ion Petrovici” al Academiei Române, Premiul Cartea anului al Filialei Bacău a U. S. R. (2019), Premiul special „Vrancea literară”, și **Dac-aș fi fost Dumnezeu** (roman, idem, 2021), răsplătit cu Premiul „Vasile Voiculescu”.

Este, totodată, coordonator al **Monografiei orașului Buhuși** (Editura Junimea, 2018), coautor al **Monografiei Colegiului Tehnic „Ion Borcea” Buhuși** (Editura Ioana, Bacău, 2006) și îngrijitorul ediției **Opinii despre cărțile profesorului Ștefan Munteanu** (Editura Moldavia, Bacău, 2001, împreună cu Venera Cojocariu). De asemenea, a prefațat, recenzat sau a scris cronici despre diverse cărți cu tematică filosofică sau literară ale autorilor Viorel Savin, Constantin Călin,

Al. Dobrescu, Gheorghe Iorga, Ion Tudor Iovian, Octavian Voicu, Calistrat Costin, Eugen Budău, Viorel Savin, Ștefan Munteanu, Venera Mihaela Cojocariu, Miluță Bortă, Livia Sibișteanu, Corneliu Groapă, Dan Sandu, Lucica I. Ciupercă, Mureș Covătaru, Mihai Belecciu, Vasile Matei, Simona Lazăr, Sorin Borza, Carmen Mihalache Popa, Ion Dinvale, Octavian Voicu, Iacob Florea, Ioana Postelnicu, Ion Trif Pleșa, Grigore Spermezan, Cornelia Alina Căprioară, Mihai Căprioară, Marin Aiftincă, Vasile Maftai, M. C. Delasabar, Sergiu Matei Lucaci, Elvira Groza, Tatiana Scorțanu, Nicolae Mihai ș.a.

Apreciat de critici, colegi de breaslă și cititori, scrisul său a fost răsplătit cu Premiul revistei **Cartea** (2002), pentru volumul

de poeme **Amanții absurdului**, și Premiul Filialei Bacău a Uniunii Scriitorilor, pentru vol. I al romanului **Oaspetele** (2005). Primit în rândul membrilor Uniunii Scriitorilor din România (2006), a fost declarat de Asociația Culturală „Renașterea” Omul Anului (1995), iar de consilierii buhușeni, Cetățean de Onoare al orașului Buhuși. Pentru competență și implicare în viața cotidianului **Deșteptarea**, redacția i-a acordat, la sfârșitul anului 2009, un Premiu de Excelență, incluzându-l totodată în albumul **Deșteptarea 20 de ani. Istoria ziarului, istoria Bacăului** (Editura Deșteptarea). Figurează, de asemenea, în volumul **Sub semnul lui Bacovia. Antologie pentru „măine și mai mâine”** (Editura Artbook, Bacău, 2015).

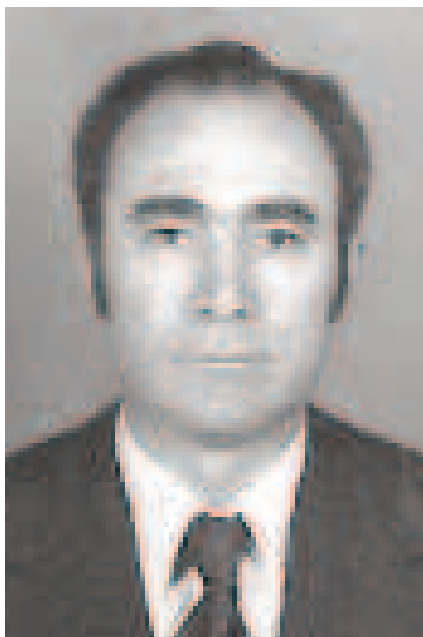
Lingvistul Ariton Vraciu

N. 20 ianuarie 1927, în satul Tarnița, comuna Oncești, județul Bacău - m. 24 iulie 1987, la Iași. **Profesor universitar, lingvist, filolog, traducător**. Fiu de țărani, a copilărit în satul natal, unde și-a început și studiile primare, finalizate la Școala din cartierul băcăuan C.F.R. (1934-1938). Ciclul gimnazial îl parcurge la Școala de Băieți Nr. 2 din Bacău (1938-1941), după care se înscrie la Liceul de Băieți „Ferdinand” din aceeași localitate, dar din pricina celei de a doua mari conflagrații mondiale își definitivează studiile abia în 1949. Probând încă din timpul școlarității aptitudini deosebite pentru limbile străine și cele clasice, este admis ca student al Facultății de Filologie din cadrul Universității „A. A. Jdanov” din Sankt-Petersburg (1949-1955), luându-și li-

cența în limba și literatura rusă. Aici a avut ocazia să-și perfecționeze cunoștințele de greacă și latină, să pună bazele însușirii paleoslavei și sanscritei și a cunoașterii la perfecție, pe lângă rusă, a tuturor limbilor slave (bulgara, ceha, croata, polona, sârba, slovacă, ucraineana), dar și a francezei, germanei, englezei și italienei. Revenit în țară cu rezultate strălucite, a fost numit, în 1955, asistent în cadrul Catedrei de limbi slave de la Facultatea de Filologie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, începându-și o carieră universitară la fel de fructuoasă. După numai un an devine lector, iar în 1963 obține, prin concurs, postul de conferențiar universitar. În perioada 1960-1964 e, totodată, lector de limba română la Universitatea din Sofia

(Bulgaria), unde își pregătește și doctoratul în Lingvistică generală și comparată, susținând cu brio, în 1967, sub îndrumarea academicianului Vladimir Georgiev, teza *Elemente autohtone ale limbii române*. Peste doi ani i se încredințează dreptul de a conduce doctorate, consacrarea deplină pe linie didactică venind în 1971, când a fost titularizat ca profesor universitar. Începând din 1967 e, totodată, șeful Catedrei de limbi slave a Universității ieșene, responsabilitate pe care o va păstra până în 1982. Între timp, prestigiul său științific a crescut exponențial cu zecile de articole publicate în presa de specialitate, cu studiile și comunicările susținute în cadrul unor prestigioase reuniuni naționale și internaționale, cu documentatele volume consacrate lingvisticii ori conferirea unor importante responsabilități în cadrul unor organisme științifice din țară și străinătate. Participă, astfel, la congresele de lingvistică și de slavistică de la Moscova (1958), Plovdiv (1962), Sofia (1963), Londra (1970), Varșovia (1973) ș.a., în 1974 fiind solicitat în Germania, unde a conferențiat ca profesor invitat la universitățile din Bonn, Göttingen și Heidelberg, iar apoi la cele din Bochum, Freiburg și München. La Iași, cursurile sale au acoperit o arie impresionantă, de la aspectul verbal, gramatica comparată a limbilor slave, introducerea în lingvistică, istoria limbii ruse, lingvistica generală, teoria și stilistica părților de vorbire, teoria și practica traducerii și până la cursurile facultative de limba esperanto, pe care le-a introdus, în 1978, pentru prima oară în cadrul Universității. Începând din acest an și până în 1985 a

făcut, de altfel, parte din Colectivul de esperanto-interlingvistică al Academiei de Științe Social-Politice, colaborând intens cu lingviștii de la universitățile din Timișoara, București și Cluj. Pe lângă cele aproximativ 400 de articole și studii încredințate revistelor și anualelor se specialitate din țară și străinătate (consemnăm, între ele, doar **Germanic Dialect și Studies in Diachronic, Synchronic, and Typological Linguistics**), a venit în sprijinul procesului de învățământ și al cercetătorilor din domeniu cu o suită de volume de referință, dintre care amintim *Caractere generale ale limbii slave* (Iași, 1959), *Curs de gramatică istorică a limbii ruse* (București, 1963), *Slava și Baltica. Problema raporturilor dintre ele în lumina noilor cercetări* (București, 1965), *Gramatica comparată a limbilor slave* (Editura Junimea, Iași, 1971), *Studii de lingvistică generală* (idem, 1972), *Prelegeri de fonetică, fonologie, gramatică și lexicologie comparată a limbilor slave* (1975), *Limba daco-geților* (Editura Facla, Timișoara, 1980),

Lingvistica generală și comparată (Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980), *Teoria părților de vorbire* (1982) și, în colaborare, *Introducere în lingvistica balcanică* (Editura Universității „Al. I. Cuza“, Iași, 1999). A tradus, de asemenea, pentru colecția „Eminesciana“ a Editurii Junimea, masivul tom *Mihai Eminescu și problema romantismului în literatura română* de Iurii Al. Kojevnicov (1979), la care a scris prefața și a alcătuit indicii de nume, o prefață semnând și la volumul *Din tainele imperiului hitit* de Vojtech Zamarovsky (idem, 1980). Grație contribuției sale de excepție în domeniile lingvisticii generale, a istoriei limbii române și a istoriei lingvisticii, a stilisticii comparate și contrastive și, îndeosebi, a lingvisticii balcanice, a lingvisticii ruse și a slavisticii a fost ales președinte al Filialei Iași a Asociației Slavistilor din România, vicepreședinte al Filialei Iași a Asociației de Studii Orientale, membru al Asociației Internaționale pentru Cercetarea și Difuzarea Metodelor Audiovizuale și Structural-globale (cu sediul la Bruxelles), Asociației de Limbă Portugheză (cu sediul la Lisabona), Centrului Superior de Logică și Studii Comparate (cu sediul la Bologna), Societății de Studii Clasice și Societății Române de Lingvistică Romanică, precum și în colectivul de redacție al *Analelor* Universității „Al. I. Cuza“ din Iași. O personalitate prodigioasă, care face deopotrivă cinste lingvisticii și slavisticii românești, dar și spațiilor băcăuan și ieșean în care s-a format și desăvârșit profesional.

Oraș proletar visând

În sorii încinși ai ferestrelor de
cornier
oameni venind-plecând la servicii
la margini și mal de beton

cufundacii,
în spirale albe cercuri
rostogolind adânc

vii vor fi apele vie și insula
strânsă în vintre ca o hidrocentrală
o baltă stacojie acum -
totul va fi altfel

pescăruși peste coame de trestie
în delte de inimă vor ieși șuierând
tot mai aproape
feții aleargă dinspre casele lumii
susurând susurând

Konoidul Koper

Conuri albastre îndoiau simetrice

mări unde loveau oglindite torpile

rând după rând punte cu punte
întâi crescător apoi descrescător
pâna când se loveau deasupra
primului val

un cerc de apă căzând
spârgea marginea scoicilor
mai adânc

desfăcând încet un cerc plin de raze

ca un plankton uriaș mișcător și leneș
de balene albastre

Manuscris

Prefaceri

Imponderabilul sălășuia între stânci
tot fabricând nisip
gerul gravid năștea o hologramă vie

peste regat o nibelunga ca o teacă
argintie
atrasă de nimeni cu chip
estimp
centaurii prin morții apei călărind,
timpî îndelungi șerpuia pe regate
peste grind în unghiuri și valuri de râu
tot fabricând bobite de nisip

Împachetarea sirenei

N-ai hotară să poți alerga în ham de
mătase

înspre talazuri harpoane arunci
și haos de cântec...

nemăsurarea
nu te poate dosi nici pădurea din
miriapodice alge
nici ghiocii spinoși sunând marea
eternă

pe firul apei
prin noianul de stropi alergând

și cum pe căluțul mării te-ai sui
mână gândul de-a prinde nebuna
sirenă

viața o leagă cu mrejele cântului ei
ca un drog ditirambic

de-l găsești alungat în pustie de ape
se întoarce
mușcând/ flămând/ în adânc/ mai
adânc

urechile lunii

de-acum nu te mai pot asurzi după ea
tipătul rănilor/ sirene de vas...

sau
vii și flămânde ziduri de ape-tsunami

Ioan BURLACU

Urmele de ruj se dizolvă încet

Noiembrie prin zona de Nord a orașului
ca o lentă trezire din visul galben
al frunzelor lângă imobilul
abia dat în folosință
și discreția serii arcuindu-se lasciv
într-una din camerele apartamentului
de la etajul cinci
când ochii aproape închiși lecturează
transparențele fiecărui gest
de veghe altuia pe care îl cheamă
și i se supune
Cojile unor portocale pe masă
miros a sărbătoare de demult
și a iarnă de aproape
odată cu scorțișoara și aburul
din cana fierbinte de ceai
băută împreună doar pe jumătate
pe care urmele de ruj se dizolvă încet
sub bățile și trădările inimilor noastre
când brațele mele slefuiesc
trupul tău sub muzica de jazz
și sub promisiunea că nu voi uita
aceste amiezi târzii cu vedere
la șoseaua flancată de arbori
ce se pierde plutind
spre îndepărtate ținuturi

Amintirile sunt niște marionete

Nimic lăsat la voia întâmplării
în această suferință din dragoste
totul plin de rigoare
lângă timpul care mușcă din sine
sub norii părășiți de propriul lor cer
și aerul grevat de trupul păsărilor
când plânsul de-a binelea se învață
sub bolți de trandafir
iar amintirile sunt niște marionete
ce cresc odată cu vârsta păpușarului
iarna la limita urbei de unde poți zări
albul amenințător
al câmpiei ce se apropie plutind
de tot ce a fost mereu nu împotriva cuiva
ci doar de partea noastră

Alexandru CAZACU

Calmul existențial

După cum se înțelege tocmai astăzi
voi roti cuvintele
precum o pasăre ouăle-n cuib.

Frontispiciul este și rămâne
inoculat de consecințele unor
păcate
cărora le sunt necesare
rugăciuni și penitențe.

Mi se recunoaște prea ușor
lemnul înghițit de licurici
deși însemnările sugerează
substituirii
între idei și ochiade.

Calmul existențial retușează
intrarea în decor și ieșirea din joc.

Renașterea din noi

Nici cum neprevăzutul
nu se întoarce
peste întrebări.

Doar coliziunea de duh
și dimensiunile
atașază inimii
deprinderi-desprinderi, le vom
însoți oare?

Ori se alipesc-deslipesc începuturi
spre alte neliniști când ploile
matematice
vin peste noi șiroind,
burdujite cu prea multă iubire
sub spectrul unor metamorfoze
majoritare.

Alexandru DUMITRU

De când vecinii se jignesc

S-a șubrezit gardul dintre vecini
Iar lingura s-aude-n farfurie,
Pisicile se miaună-n ciulini
Și câinii vagabonzi fac galerie.

Manuscris

Bulbuci de spumă din vulcani
nestinși
Se-nnămolesc în jgheaburi de cuvinte.
Potop de-njurături și pari desprinși
Rostogolesc pe-afară și în minte.

La gură, bigudiuri de scuipat
Dezgropă neamurile deja moarte,
Nici sfinții, nici Iisus nu au scăpat
Pe toți la rând i-au pomenit în parte.

De un versant ecouri se izbesc
Dar muntelui nu-i pasă de prostie,
De când vecinii-ntruna se jignesc,
A crescut gardul, cu butuci de vie.

Sub fulgi de nea

Aștept să curgă dansuri de ninsoare
Prin aer cu iz de ger siberian,
În duhuri albe și iscoditoare,
Inelul Nibelungilor, Wagnerian...

De-aceea nu voi alunga cu pietre
Stolul de păsări ce se alarmează,
Moștenitor pământului, al vetrei
Sunt eu și focul ce ne luminează.

Las viscolul în noi să zdrențuiască
Cu secera toți fulgii ce-or să cadă
În liturghii de-amor ne răstignească,
Sub fulgi de nea, iubirea-n
cavalcadă.

Emine!

Lumina ta în noaptea cu tristețe
Se scutură în ruguri violete
Și-n recitat suav de triolette
Îmi scaldă trupul gol să mă răsfete.

Lumina ta în șipotul de șoapte,
Hlamidă-mi e și codrul mă adoră,

Iar morții ce o simt cum mă devoră,
Un ultim zbor spre căile cu lapte.

Lumina ta e spațiu-ntins sub mine
Prin care curge-n jgheaburi o
poveste,
E scaldătoare-n pântec, bob de veste
Și-mi e sămânța din poem, Emine!

Lumina ta, la răsăritul lunii,
Mă face cuib în turn de mânăstire
Sau foc în Iad, a cerului zidire,
Că am iubit, să ard precum cărbunii.

Femeile

Femeile puternice nu plâng,
Doar poartă flori de busuioc în păr,
La țâțele cu lapte pruncii strâng
Amirosind a măr, boboci de
zarzăr.

Femeile, prin brumele târzii
Țin flacăra aprinsă la altar,
Din suflul lumânării poezii
Respir când razele lunii răsar!

Femeile sunt grâu copt în lan
Și râul păsărilor călătoare,
Femeile sunt frunze de lipan,
Și sunt lumini din stele căzătoare.

Femeile, cu mâna ceru-ating,
Femeile-s cum ploile de vară,
Femeile puternice nu plâng,
Femeile iubesc și duc povară!

Ionica BANDRABUR

Atacul de panică...

Ascultam și nu-mi puteam crede urechilor că, în vremuri dintr-astea, încă mai erau printre noi oameni de treabă, care prin vorbele și obiceiurile lor, în ochii unor tineri părănd aberații, știu să trăiască în armonie cu toți cei dimprejur și nu izolați sau *distanțați social*, nepăsători ori străini de ceea ce îi înconjoară.

Pentru că așa cum poate să vadă oricine, în ziua de azi, adeseori, răutățile semenilor ating paroxismul. Că dacă pe vremuri, să zicem, cineva voia să provoace un „disconfort“ moral, sentimental sau material unui nesuferit sau potrivnic, se adresa, în principal, dușmanilor aceluia nefericit. Pe când acum, mai lesne și mai eficient li se pare să meargă la prietenii lui, la descântători sau la vrăjitoare, șubrezindu-le, prin strategiile specifice oricăror ticăloșii, încrederea și afecțiunea față de cel cuprins într-o asemenea „horă“.

Reflectam la conținutul și rostirea blajină a vorbelor aceluia păstor, când, așa ca și cum aș fi fost trezit dintr-un somn, vocea prezbiterului m-a readus pe tărâmul terapeutic în curs de a fi continuată...

- Acum, te rog să te concentrezi, apoi să înveți și să execuți o respirație corectă, întrucât o bună oxigenare a celulelor și țesuturilor, a inimii și creierului face, de regulă, diferența între viață și moarte, între sănătate și boală. A învăța să respiri corespunzător preceptelor medicale nu este un lucru imposibil de realizat, așa că, iată câteva exerciții, care după ce le vei însuși, aplicându-le, te vor ajuta în calmarea stărilor de agitație, de furie ori frică, fără vreun anume temei. Vei putea pune stavilă stresului cotidian sau atacurilor de panică, îmbunătățindu-ți, astfel, starea de sănătate.

Din poziția în care te afli, ridică o mână în așa fel încât brațul ei să-ți atingă urechea. Inspiră adânc, apoi în timp ce îți înclini corpul în partea opusă brațului ridicat, expiră aerul sub forma enunțului unei vocale prelungi. Ai unui fluierat, așa,

ca și cum ai sufla în flacăra unei lumânări, dar fără să o stingi, sau după câinele ce tocmai a trecut către deal. Repetă acest procedeu și cu celălalt braț, apoi, alternativ, reia-l de alte câteva ori, până când senzația de amețeală, pe care o vei simți, te va „înștiința“ că ai procedat corespunzător îndrumărilor.

Ce-ar fi dacă acum vom încerca amândoi punerea-n operă a ceea ce ai auzit între timp? m-a provocat fostul medic, fiind, probabil, convins că nu voi da greș în aplicarea învățămintelor sale.

M-am supus indicațiilor, și după reluarea, de câteva ori, a respectivelor proceduri, în clar exprimate de îndrumătorul, care la rândul său, se comporta ca un învățăcel, deși în multe privințe nu sunt chiar novice, l-am rugat să-mi detalieze câteva elemente definitorii ale ceea ce, el, printre altele, denumise atacul de panică.

- Atacul de panică? Este fenomenul senzorial sau mai degrabă imaginar, însoțit de o serie de manifestări fizice, așa cum ar fi bătăile puternice, rapide sau neregulate ale cordului, senzația de dificultate sau chiar incapacitatea de a respira, durerea sau disconfortul toracic, respirația intensă, adeseori abundentă, tremurături sau contracții ale mușchilor membrelor, senzație de greutate, amețeli, furnicături, frisoane în alternanță cu valuri de căldură.

De asemenea, pot să apară gânduri pe care aproape că nu le mai poți controla, senzație de irealitate, de modificare a percepției,

frica de un anume ceva, sau de a nu muri, realmente. În legătură cu astfel de aspecte, este important să reții că atacul de panică, manifestarea în sine nu a cauzat și nici nu poate produce moartea cuiva, tulburările respective, de regulă putând fi tratate atât alopăt, cât și prin consiliere...

- Cum? l-am chestionat fără, măcar, să clipesc.

- La o asemenea întrebare, ca fost medic nu-ți voi răspunde decât în cazul celui de al doilea aspect. Ca preot îți recomand, însă, lectura câtorva rugăciuni pe care am să ți le pun la dispoziție imediat ce vom face calea întoarsă către zidurile mănăstirii.

Așadar, în primul și în primul rând trebuie descoperită și înlăturată cauza generatoare a fenomenului. Dacă, de exemplu ai resimțit vreodată asemenea manifestări, este foarte probabil să fi trecut, deja, printr-un astfel de moment, fapt pentru care, în cazul când se va mai repeta, încearcă să te liniștești. Să te calmezi, dacă ești agitate, să ieși din cercul vicios al gândirii nefaste, inclusiv prin reglarea frecvenței și ritmului respirator pe care l-am detaliat adineauri.

Raportat per minut, acesta trebuie să fie de douăsprezece până la optăsprezece inspirații și expirații complete.

- Dar despre tristețe, ce poți să-mi spui, doctore, din vastele tale cunoașteri? am continuat să-l descos, observând că în momentul acela era dispus să-mi destăinuie asemenea informații, strict necesare din punct de vedere medical.

- Tristețea? Nu este altceva decât o stare de emoție caracterizată prin sentimentul de amărăciune, de inutilitate, de pierdere a uneia sau a mai multor speranțe, de neajutorare, vinovăție, culpabilitate, regret. Așa că, nici într-un caz, cu toate că și ea poate face parte din manifestările depresiei, nu trebuie confundată cu aceasta, deoarece, ca regulă generală, tristețea izolează o persoană de restul semenilor săi, suferința fiind

concentrată asupra motivului care a generat o asemenea stare. Spre deosebire de ceea ce denumim depresie, tristețea poate dura câteva minute, ore sau zile în șir, pentru ca apoi, de obicei, să dispără prin mijlocirea unor persoane, prieteni, rude sau apropiați, ori, pur și simplu din proprie inițiativă și voință a celui care suferă de o asemenea manifestare.

Cunoscând, însă, faptul că Dumnezeu vrea să fim veseli și că tristețea este un factor al diavolului, care, pe cei încercați de un asemenea sentiment îi poate împinge la alte păcate, mai grele, Sfânta Scriptură ne oferă una dintre cele mai de seamă modalități de însănătoșire a comportamentului trist, a celui cuprins de amărăciune, temător, simțindu-se amenințat de lipsuri sau de nenorociri, descurajat, neliniștit și nu numai în astfel de cazuri. Este vorba de rugăciune, așa cum rezultă din Epistola Sobornicească a Sfântului Apostol Iacov, în care se spune că: *Dacă vreunul din voi se află în suferință, atunci să se roage. Dacă cineva are vreo bucurie, atunci să cânte psalmi. Dacă vreunul dintre voi este bolnav, atunci cei sănătoși să-i cheme pe prezbiterii bisericii și împreună cu ei să se roage pentru cel suferind, ungându-l cu undelemn în Numele Domnului. Rugăciunea credinței îl va salva pe cel bolnav și Domnul îl va însănătoși, iar dacă a făcut păcate, i se vor ierta!*

Așa că, în zilele următoare, cu voia Domnului Dumnezeu, a ta și a slujitorilor bisericii noastre, vom înfăptui și noi un astfel de ritual după regulile și canoanele sfinte. Și pentru că am lămurit, cât de cât, cele ce m-ai întrebat, acum este momentul ca printr-o procedură, la fel controlată de propria-ți voință, să treci la o relaxare aproximativ-generală, dar graduală și progresivă, prin intermediul căreia mentalul îți va urma corpul, abia după care vom aborda, efectiv, meditația...

- În ce va consta metoda căreia va trebui să-i dăm curs? Este vorba, cumva, de-o hipnoză? m-am interesat, cuprins de necunoașterea termenului.

- Meditația?

- Da, meditația.

- Un fenomen biofizic de concentrare a atenției asupra conștientului, subconștientului sau inconștient-

tului, implicând gândirea în starea-i nativă și pură. Așadar, întins pe spate, în poziția „mortului“ cu mâinile pe lângă corp, cu degetele palmelor răsfirate, privirea fiindu-ți ațintită în profunzimile cerului, am să te rog să-ți repeți, în gând sau cu vocea abia auzită, cuvintele simple, cele mai dragi, sau mantrele cunoscute, reprezentând vibrația primordială a Universului, procesul nașterii, al morții și al regenerării...

- Ce altceva mai cuprind mantrele? La ce îmi vor folosi? am întrebat, pentru a descoperi esența enunțului mai puțin întâlnit.

- Fiind o formulă considerată, în conținutul ei, sacră cu valoare magică și educativă, aparținătoare unor practici ale religiilor orientale, recitarea unor fraze asociată cu meditația, din moment ce noi nu suntem orientali, nu cred că are rost să ne mai pierdem timpul cu dezvoltarea și eventual, explicarea... Să continuăm, deci, cu procedura începută în urmă cu doar câteva clipe...

Sunt de aceeași părere! i-am răspuns, pregătindu-mă sufletește pentru cele ce aveau să urmeze:

- Din această poziție, acum relaxează-ți toți mușchii, începând cu cei ai picioarelor, brațelor, abdomenului, toracelui, cefei. Reconstruiește-ți, în minte, una sau mai multe dintre cele mai frumoase clipe ale vieții, pe care le-ai trăit vreodată, cândva, undeva și care îți ofereau, ori, ar putea să-ți dezvolte o stare de bine, de fericire, o reverie în întregul conținut al momentului...

- Afară de cele, aparținând perioadei când eram prunc în brațele mamei, anii copilăriei, întreaga mea adolescență, tinerețe și maturitate, nu cred să se fi deosebit fundamental de ale multora dintre semenii noștri, având cam aceeași vârstă. Cât despre ceea ce-mi ceri, doctore, observ ca și cum...

- Ai ațipit? E timpul să navighezi cu gândirea printre cele mai importante momente trăite până-n secunda aceasta. Descrie-mi-le, dacă le ai conturate! m-a întrebat, solicitându-mi să mă conformez cerințelor cuprinse în protocolul numai de el cunoscut.

- Deși, aflat ca într-o transă minoră, sunt încă treaz. Sunt încă

treaz, doctore, și am început, deja, să visez. Visez, însă, nu numai clipele cele mai fericite, cele mai faste. În viața mea, se pare că totul, dar absolut totul, a fost și-a rămas o perpetuă alternanță între bine și rău, între frumos și urât, între necesar și impus, între sublim și ridicol. Nu mai departe, mă văd și acum, speriat de cele ce se petreceau, cândva, împrejur...

- Prezintă-mi-le, dar fără adăugiri sau păreri actuale. Consideră-te aflat sub patrafirul meu, mărturisindu-mi, ca unui duhovnic, cele avute în cuget, pentru ca la rândul meu să mă rog cerului, ca prin voința divină să devii din nou sănătos, așa cum ai fost și încă vei fi până la adânci bătrâneți.

Pentru că, așa după cum ne învață Sfânta Scriptură, Taina Mărturisirii care precede Taina Euhastiei, a Pocăinței, considerată de Sfinții Părinți ca fiind un al doilea har, o a doua renaștere, sau reînnoire a botozului și curățirea conștiinței, înlătură obstacolele păcatelor care stau în calea vindecării sufletului prin apropierea de sfânta biserică, sălașul de frunte al credinței în Domnul nostru Iisus Hristos...

- Aveam, cred că, cel mult cinci, până în șase ani, când, în casa părinților mei, tata, fost ofițer transmisionist, luptător pe frontul de Est și de Vest, mama o învățătoare la țară, adeseori, după lăsarea întinericului beznă, se reuneau aceiași câțiva cunoscuți. Oameni din sat, dar și străinași, care, la lumina lămpii cu fitilul aprins la treapta cea mai de jos, ascultau, la galene, Vocea Americii, sau alte asemenea posturi de radio, atunci interzise. Apoi comentau, punând la cale tot felul de răzmerițe. Vorbeau despre cei ce erau hăituiți prin munți, prin văi și prin sate. Despre parașutiști, putere, trădători. Despre o confruntare armată ce urma să pornească după primirea unui sprijin de dincolo de hotarele țării, de peste ocean, despre arme, provizii, viață și moarte. Nu de puține dați, se întâmpla, însă, ca în mijlocul unor asemenea reuniri, unul dintre rămași, afară, de pază, ori cel din capătul uliței, să dea alarma, bătând cu degetele-n geam, ori slobozind un fluierat, însemnând că în foarte scurt timp vom fi vizitați de oamenii legii.

Doi poeți cu notorietate

Mulți cred că aceste vremuri de restriște nu sunt potrivite pentru poezie. Profesia m-a obligat să fiu atent la viața literară. Unii creatori mă iau în seamă, din motive greu de exprimat, încât, iată, am acum pe birou două volume de versuri, semnate de doi autori diferiți, opozabili și, poate, și necesari, poeți contemporani, cu apariții editoriale numeroase, informați și culți, sensibili și solidari cu literatura beletristică. Îi așez, în cronică, în ordine alfabetică, dar ei se deosebesc în volumele apărute anul trecut, atât prin tematică, precum și prin viziune și limbaj. Se deosebesc mult, ceea ce nu-i de mirare, căci primul e un *Literator*, membru al Uniunii Scriitorilor, iar celălalt este un cunoscut *Inginer*, ale cărui texte circulă frecvent în presa actuală, având numeroase volume apărute la o editură cunoscută din arealul nostru.

Domnii Bardan și Jurebie, pe care i-am citit cu plăcere și considerație, sunt atât de diferiți, în creațiile lor, încât m-a ispitit deodată gândul să le dau câte un calificativ (tentație de profesor), care nu cred că sunt foarte inspirate, dar ajută cititorul să-l perceapă pe fiecare cu mai mare acuitate.

Pe Vasile Bardan l-am calificat *cronicarul apocaliptic* (voi argumenta), iar pe Mircea Constantin Jurebie *reflexivul oniric*. Titlurile volumelor lor deschid niște porțițe – cam șocante, prin raritate, sau plate, în generalitate jurnalistică; acesta nu-i un reproș, ci doar o constatare. Iată poemul *Fiara*, cu care se deschide cartea lui V. B.:

«*Aici dorm eu, înconjurat de El*»

*de fatidicul Om fantă
Și de fantoma lui – Covid
E noua zeităte delirantă
Noul virus perfid
Zorit să întoarcă lumea pe dos
s-o întoarcă
în peșteri și în lada de gunoi
nu-l auzi și nu-l vezi
ca să-l pipăi și să urli:*

[revine Arghezi!]

*- Este!
până când îi simți în beregată
ghiara...*

*El este suprazeitătea turbată
este FIARA. (p. 7)*

Dealțfel, la pagina 80, în formă interogativă, găsești o proză în care, nedumerit, eul creator își amintește că, în 11-12 octombrie 2019, un meteorit a fost dus de militari chinezi la un laborator special din Wuhan; conținea viruși necunoscuți, care s-a dovedit că depășesc capacitatea genetică de apărare a organismului uman; ar fi de origine extraterestră, sau o formă de război biologic, se întrebă cu inocență autorul.

Să consemnăm într-o deschidere sintetică faptul că, în volumul lui V. B., poemul exprimă revoltă contra umilinței, în registru jurnalier, iar covidul și masca te fac prizonier. Un Dumnezeu-nepuțincios te ține în izoletă, iar perspectiva tragică se convertește în imagini plastice.

M. C. J. cultivă meditația seniorială, cu accente de elegie reflexivă. *Visul*, care apare impenitent, creează personificări amuzante, căci reperatele terestre se interferează în planul astral ca în amuzantul poem *Două spirale*:
*Conversau două spirale
cu un cerc boțit restrâns
care-a izbucnit în plâns
că-și pierduse centrul.*

*Discutau așa, la rece,
fără partipriuri
sau idei ascunse-n pliuri
femeiești.*

*Surâdeau printre cuvinte
cu voaluri și danteluri
din obscure aventuri
amoroase.*

*Dar curând s-au contraazis
și au devenit geloase
și brutale, arțăgoase,
s-au luat și la bătaie...
în ring*

spiralat. (p. 58)

Inginerul e coplesit de amintiri ale unei profesii ce a practicat-o îndelung, dar relațiile umane și istoria au modificat lumea:

*Amanta cercului e o tangentă
care-l atinge-n treacă și-apoi pleacă
într-o mirare grea, impertinentă
de geometrie.*

*Triunghiul se mândrește-n înălțime
dacă-i dreptunghic, și ipotenuza
va provoca întreaga dăscălime
ca să o calculeze.*

*Doar piramida mângâind bontonul,
mai ține la mortala ei noblețe
care îngroapă-n sine faraonul
cu o bucată de Egipt.*

*Și Euclid și Neuclyd se combat
în scandalul de la intersecția
a două linii*

paralele...

(Geometria, p. 42)

Aceasta e poate cea mai seducătoare din creațiile autorului M. C. J.

V. B. își propune, de asemenea, o viziune spațială, în sistem concentric. Întâi lansează parcă o mișcare la nivel extins, cea intitulată *Pandemiștii*. E umor negru?...

*pe-unde mergi... unde te miști
întâlnești doar pandemiști*

pe care îi recunoști
după față - după măști;
peste tot văd pandemiștii
temătorii și prea triștii
toți au măștile pe față
nimeni nu se mai răsfață
la un meci la o terasă
c-un Alexandrion pe masă
stadioanele stau goale
nu răsună de urale [...] Pustiul,
tristețea și dezamăgirea cuprinde
mapamondul.

O viziune distopică, apocaliptică bântuie planeta, la scară biblică, atât temporal, dar și spațial: parodic, în viziune neagră, răsună accente biblice:
La început au fost virușii
din apele primordiale
măștile lor invizibile
încălzite de soare
au tot vorbit între ele
milioane de ani,
până când au căpătat
un limbaj articulat
aflându-și zeii lor protectori
prin alte galaxii
în jurul altor sori
au devenit gânditori pânditorii
și răspânditorii
pandemiei galactice.

(La început, p. 59)

Umorul se metamorfozează în sarcasm, iar limbajul sanitarilor are puteri expresioniste: „metropola devine necropolă“; Heraclit le strigă semenilor: „nu intrați, sunt viruși!“; dl. Cotrocianu stă de pază fără mare succes...

Cicluri de poeme devin capitole de cronici sarcastice, iar poezia s-a retras discret și timid.

Abstract și imaginativ, desemnat și atemporal, M. C. J. se refugiază în mit; uneori cu plăcere, căci contingentul, pe care rareori îl detaliază, nu-i oferă plăceri mari. În finitatea și abstracțiile minții sunt, la M. C. J., *clipa*, *ziua* și *mitul*, iar *iluzia* și *visul* par ocazionale, cu sprijinul *memoriei*. Când versul e liber, fluxul poetic

poate fi rezumat: legendele își clătesc pletele în undele negre ale Stixului, iar Caron, cam plictisit cară sufletele muritorilor, de la un mal la altul. În același timp, Hades le înghite pe nemestecate, iar Cerber urlă tridimensional în limba greacă. Totul e un haos și în lumea aceea.

Lumea noastră e copleșită de *prostia agresivă*, *spațiile* sunt dominate de *militați patente*; *eternitatea* mușcă din lume, iar jocul lexical oferă uneori doar gratuități și se înstăpânește în spirit *ludic* nejustificat de nimic:

*o inspirație plus o expirație
fac o respirație
din punct de vedere
fiziologic, anatomico,
animalico, științifico
și bombastico-medical*

(p. 8 - Inspirația poetică)

O concurență serioasă devine multitudinea motivelor poetice ale lui M. C. J., căci *reflexivitatea* și *visul* sunt uneori depășite de atitudinea contemplativă a eului poetic. Imaginarul se goleşte de concretul cotidian, din moment ce „impresiile mentale se fluidizează în banalitate“.

Cei doi poeți pe care i-am evocat au inamici energici care stau la pândă; au și context favorabil. Pentru V. B. paznicul este jurnalistică armată cu *clișee* și *prozastică*, iar în cazul lui M. C. J., pericolele sunt absența vibrației și a lirismului existențial. Rămânem optimiști.

Grigore CODRESCU

Note:

1. Vasile Bardan: *Pandemiștii. Poezie din dictatura Covid-19*, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2021;
2. Mircea Constantin Jurebie: *Spirale de timp*, Bacău, Editura Ateneul Scriitorilor, 2021.

zambila

în toiul iernii sau mai târziu spre primăvară, primesc din partea Ioanei prietena mea din copilărie un semn, o fotografie ilustrând un cuib de ghiocei firavi sau câteva fire de zambile grăbite să înflorească.

de câte ori privesc gingașa floare roieri de amintiri mă împresoară. parfumul ei mă poartă ușor peste pământul reavăn. zăpada abia s-a topit. un abur cald urcă amintindu-mi cum grădina casei unde m-am născut respiră la fel de intens. în lipsa mea pomii înfloresc iarăși.

Rodica DASCĂLU

***

Tu erai?
Să-ți mângâi fața, parcă din greșeală,
Purtam cercei de puf și de mătase
Și-n toate-mbrățișările de gală
Să te ating cu mâinile sfioase...
Firești acestea toate, ca și cum
S-ar naște un izvor de bucurie,
Cuvintele ar deveni parfum
Să înviezi în Sfânta Veșnicie!
M-aș legăna spre tine cu un pas,
Ascunsă după sacrul evantai,
Te-aș întreba, aproape fără glas:
- O, ce mai faci iubire... tu erai?!?

Laura VĂCARU

Sunt pacientul zero,

eu am început totul
cu sentimentul meu
inflamatoriu.

Am fabricat substanța
trăirii în laborator,
am inventat efectul advers
și un impuls de moment.

Eu am început totul.
Sunt pacientul prescris
medical,
mai mult cardio decât
vascular.

Marieta RĂDOI

Agende (11)

8 iunie 2016: După ziare, la chioșcul din Piața-Suț, apoi mai departe pînă la Tic-Tac. În total, 15 minute de mers pe jos. La întoarcere – dovadă că am reușit să ordonez cît de cît unele „materiale” – am cumpărat un biblioraft și 30 de folii. Vizită Ducu: o convorbire ceva mai lungă. Ar vrea să merg, pentru consultații, la București ori la Viena. I-am spus că n-am de gînd s-o fac nici într-un loc, dar că mă mișcă această bunăvoință. Scurte referiri și la R. Seara, foc în centrul orașului: a ars mansarda unui bloc de pe strada Mihai Viteazul. 9 iunie (Înălțarea): La „Parcul Trandafirilor”, înfîlnirea colegilor de promoție ai Anișoarei, care a durat cinci ore. Telefon de la Verman: citește *Protocoloalele Înțelepților Sionului* și alte cărți care-l „întorc pe dos”! 24 iunie: S-au împlinit două săptămîni de cînd n-am mai făcut însemnări. Spațiu gol. Le resimt lipsa. În viitor aceste două săptămîni nu vor fi existat. Chiar și acum, luat din scurt, mi-ar fi greu să le reconstitui. Azi, în zi de Sînzienă, am frecventat cabinete medicale: analize INR și PSA și consultație la doctorița Dana Țilea. Întrebat de aceasta de vîrstă, am răspuns: 76 de ani și trei zile. M-am îmbătrînit cu o zi: sînt numai două! Ploaie îndesată, cu acumulări de apă de 20-30 centimetri. Definitivarea cîtorva paragrafe. Ducu, telefon din Călărași, unde s-a dus la o nuntă, ca naș. Rezultat Brexit: 51,9 pentru. „O zi istorică”, s-a spus. 25 iunie: INR mare! De la laborator am mers la „Gllisando”, de unde am cumpărat *Nici alb, nici negru* de Aurora Liiceanu și *Evreii și cuvintele* de Amos Oz și Fania Oz Sätzberger. Ani mi-a spus de mai multe ori care-i temperatura la Călărași (localitate care, pentru mine, pînă mai ieri, parcă nici nu era pe hartă). Lecturi din Mihail Dragomirescu. Polonia, prima echipă ajunsă în optimi (la Campionatul European de Fotbal): 5 la 4 cu Elveția. 26 iunie: Mereu cu gîndul la capacitatea lui Ducu de a rezista și la nunta de aci, a Veronicăi Grecu. [Cea de la Călărași – mi-a spus ulterior – a fost cu peste 400 de invitați; cea de la Bacău cu circa 80.] Pe Mezzo-Jazz la Sarajevo. Lecturi de ziare. Seara,

„meciul de la 10”: Belgia - Ungaria: 4-0. 27 iunie: Doctorița Cozma: „ritm bun” (al inimii), tensiune normală (era însă tensiunea de la amiază, de regulă, mai scăzută). Luat zierele, plătit telefonul. Meciul Italia - Spania: 2-0. Gabi m-a ținut la curent și cu rezultatul dintre Anglia și Islanda: 1-2! Un comentator englez ar fi spus că e cea mai rușinoasă înfrîngere: Islanda e o țară care are mai mulți vulcani decît fotbaliști profesioniști! Telefon Lucichii. 28 iunie: După măsurătoarea laboratorului, și PSA-ul se încadrează în intervalul considerat ca

Zigzaguri

fiind normal. Drumul zilnic după ziare, dar și o abatere la plafar, pentru naltă mare. Primit de la Emil Nadler un pliant, o broșură și o invitație la simpozionul Victor Brauner, pe care l-a organizat. Încercare de ordine în două cutii cu copii xerox și fișe. Ora de știri: inundații, Brexit. 29 iunie (Sfinții Petru și Pavel): N-am ieșit din casă. Înfi, scurte lecturi din epistolele patronilor zilei. Definitivat trei paragrafe despre Bacovia „poet al toamnei”. telefoane de mulțumiri, lui Emil și lui Neagu Perianu (pentru două cărți). Telefon de la Ducu (doar puțin despre cele două nunți). Ani convorbire cu R. Dezamăgire, între altele, pentru că aprobă comportamentul din ultima vreme al Lenei. La posturile de știri, subiectele principale: Atentatul de la Ankara și Brexitul, mai ales despre acesta, și cît de rău – vezi Doamne! – le pare acum englezilor! Cu una-două excepții, numai trîncănitori! 30 iunie: Pînă la Tic-Tac și înapoi, oprindu-mă la chioșcul de ziare. Paragrafe la articolul „Cîteva etichete” (dintre cele ce i-au fost puse lui Bacovia). Două ore, lipsă curent electric. De la mijlocul primei reprize, m-am uitat la Portugalia - Polonia. Scorul (după loviturile de la 11 metri) 5-4 pentru norocoasa (prea norocoasa!) Portugalia. 1 iulie: La doctorița Țilea, pentru control. Fiind vecini de bloc, nu-mi ia bani pentru consultații. Drept compensație, i-am oferit *Stăpînirea de sine* și *Cărțile din ziar I și III*, fără convingerea că va găsi timp să le citească, ci ca ornament pentru un colț

de bibliotecă. La fel ca în zilele precedente, discuție cu Ani despre R. Pînă la ora 9, nici un telefon, de la nimeni, ceea ce e foarte bine. Meciul Belgia - Țara Galilor, dar nu pînă la sfîrșit. 2 iulie: Comemorarea lui Ștefan cel Mare. La statuie – o singură coroană, probabil a asociației care poartă numele domnitorului. Eu am deschis cartea lui Iorga. Revenire asupra textului despre receptare (mici corecturi). Deoarece în *Cărțile din ziar, III*, am un capitol despre publicitatea la frizeriile de altădată, i-am dus volumul frizerului, care a rămas surprins că „Dom’ profesor” scrie. Ducu mi-a telefonat înaintea meciului dintre Germania și Italia. „Mergem cu teutonii!”, mi-a zis. Eu i-am răspuns: „Țin cu verii noștri italieni!” Au cîștigat „teutonii” cu 6-5, după nouă lovituri de la 11 m. Gabi – telefoane în fiecare din pauze. [Șirul însemnărilor regulate s-a întrerupt aci, din nou, de data aceasta, luni. Totuși, din cînd în cînd, am mai notat cîte o propoziție sau am făcut cîte un rezumat.] 10 iulie: La „Secretele istoriei”, emisiunea lui Stéphane Bern, de la TV Monde, au fost prezentate locurile pentru vacanțe regale: Fort Bragance, Windsor, Castel Gandolfo, „Schloss Albert” (Castelul Victoriei și al prințului Albert, din Scoția). Seara, finala acestei ediții a Campionatului European de Fotbal: Franța - Portugalia, 0-1, gol Eder, și titlul l-au luat lusitanii. 11 iulie: Scrisoare lui Gheorghe Grigurcu. 19 iulie: Primul cîntat de greier. 20 iulie (Sfîntul Ilie): Ploaie, dar fără fulgere și tunete. A murit Radu Beligan (97 de ani). Impresia e că a murit unul mai tînăr decît mine, întrucît avea o faimă încă

proaspătă. *Vară 2016*: M-am ghiftuit cu seriale și alte filme: *Comisarul Magellan, Un sat francez: 1943, Anul meduzelor, La revedere! Pe curînd! 21 august: Numele meu e Elisabeth*, un film despre consecințele lipsei de comunicare în familie. Povestea unui copil impresionabil. Părinții nu se înțeleg, sora a plecat la internat; ea „adoptă” un tânăr evadat din spitalul psihiatric condus de tatăl său. *28 august*: „Secretele istoriei”: Marsilliese... et Reine de Suède. *2 septembrie*: Ultimul episod (au fost vreo zece) din *Un village français: 1943*. Personaje pregnant conturate: Muller (ofițerul neamt), Antoine (șeful grupului de tineri rezistenți), primarul Lachassagne, Marchetti (polițistul), Schwartz (cumnatul lui Antoine), femeile Fabienne, Hortance Larcher, Margueritte... *4 septembrie*: Michel Castillo (pian) și Tomatito (chitară) la Jazz sous pompiers, pe Mezzo. „Jeanne d'Arc, au nom de Dieu”, la „Secretele istoriei”. Nadal învins de Lucas Pouille! *10 septembrie*: Seara, telefon de la profesorul Bogdăneț, care – aflu acum – e de două săptămîni în spital: ruptură de femur. Dureri ascuțite, nu poate citi. I-am sugerat ca barem să asculte România Cultural, mai ales rubricile muzicale. L-am încurajat, contrazicîndu-l în anumite „idei”, văzînd că are moralul scăzut și vocea anemică. *11-13 septembrie*: Ducu la Varșovia. *15 septembrie*: Telefon lui Nicolae Cârlan pentru a-i confirma primirea volumului *Relevanțe și semnificații*, în care a adunat tot ce a scris el despre Labiș. Înainte de asta, i-am telefonat lui Bogdăneț ca să-l informez că în cartea amintită există un capitol Vasile Popa - Nicolae Labiș - Valeriu Bogdăneț. *16 septembrie*: Consultație (ecografie) la doctorița Marilena Căliman. I-am dat *Cărțile din ziar, III*, în amintirea socrului său, fost rector al Universității și din respect pentru ea. *22-23 septembrie*: „Toamna bacoviană”. N-am participat. Am avut probleme cu țeava de apă caldă: urme de apă în sufragerie, parchet umflat, covor umed. Abia al treilea meșter a depistat cauza și a făcut reparația necesară. Dar nu numai de aceasta n-am mers, ci și pentru că n-am fost invitat. Am făcut totuși o plimbare pînă la Casa Bacovia, împreună cu „neamțul” G. Gheorghită, cînd încă nu se adunase lumea. La întoarcere i-am întîlnit pe Mircea Colo-

șenco și Nicolae Scurtu, care se îndreptau într-acolo, apoi cu cîteva grupuri, fără a mă opri. Cînd am ajuns acasă, telefon de la Theodor Codreanu. La festivitatea de premiere, el a făcut un *laudatio* pentru Mihai Cimpoi, despre care a scris o carte. Am hotărît să ne întîlnim pe 24 [lucru ce nu s-a realizat]. *23 septembrie*: Deschiderea Radiro cu Orchestra Simfonică din Shenzhen, eveniment transmis și de TVR2. S-a cîntat un concert de Grieg (la pian Vadim Holodenko, un ucrainean), iar acum, cînd notez, se cîntă Simfonia a II-a de Schumann. *24 septembrie*: La 2 și 11 minute, cutremur de 5,3 grade, la adîncimea de 90,6 km. *30 septembrie*: În cadrul Radiro, o lucrare de Benjamin Britten, un concert pentru vioară de Samuel Barber (interpretat de Alexandru Tomescu) și Simfonia a doua de Johannes Brahms. *15 august - 30 octombrie*: Sfirșitul Lucichii. *16 august*: De miercuri, Lucia a ajuns în spital la Iași. Încă mai are un licăr de speranță. *17-20 august*: Telefoane zilnice. *21 august*: A cerut calmante; voce atenuată. *22 august*: Nu și-a pierdut încă speranța: așteaptă echilibrarea „parametrilor”. Nu i se dă sînge. Trebuie un donator. Cristina [fiica ei] are aceeași grupă, dar nu poate dona din cauza slăbiciunii: n-are kilogramele necesare. Oare greutatea e un criteriu pentru donatori? *23 august*: I s-a oprit sîngerarea. I se pun patru perfuzii pe zi. *24 august*: „Un pic mai bine”. *26 august*: Drum la Iași, împreună cu Ani și Ducu (care a ținut mereu la „tanti Lucica”). În parcare ne-au întîmpinat Cristina și Constantin Dram. Vizita în salon a fost posibilă datorită intervenției acestuia pe lîngă doctorul Vasile Cepoi. Lucica dormea. A fost trezită. Arăta decent. Am vorbit noi, cu o însuflețire postişă. Memorabilă, privirea ei avea multiple nuanțe: interogative, rugătoare, resemnate. Dar ce gîndea, numai Bunul Dumnezeu știe. Cutremurat, eu gîndeam că, dacă nu se produce o minune, e ultima oară cînd o mai vîd vie. (În salon, o femeie a murit chiar în timpul vizitei noastre!) Niciodată nu m-am simțit mai neputincios ca în sfertul de oră cît am stat acolo! Neputincios și parcă vinovat! *27 august*: Întrebînd-o de sănătate, mi-a răspuns: „Mai bine”. La fel pe 28 și 29. Pe 30 i-am lăsat „mesaj”: „Am vrut să știu cum te-ai simțit azi”. Pe 31, la amiază, vocea

bună; îmi zice însă că i s-a umflat un picior. *1 septembrie*: „Foarte bine”. Pe 2 – hemoglobina (5), creatinina mică. A coborît la marginea patului și a făcut doi pași ca să mînince. *3-8 septembrie*: Progrese. Azi, de Sfînta Marie, i s-a făcut prima transfuzie și a mers de la pat la ușă. *9 septembrie*: N-a răspuns la telefon. *10 septembrie*: I s-a făcut din nou transfuzie; a mers de la pat la șifonier de mai multe ori. *11 septembrie*: A patra transfuzie; tensiunea bună. *13-14-15 septembrie*: Zice că se simte „foarte bine” și că ar vrea acasă. I-am amintit de lipsurile care sînt acolo (fîntînă secată). Pe 16: aceeași doleanță. *17 septembrie*: A mers cam de 15 ori pe distanța știută din cameră, fără a se sprijini, dar și sprijinindu-se. *18 septembrie*: Ușor confuză. *20 septembrie*: N-a răspuns la telefon, lăsat „mesaj” în „căsuța vocală”. *21*: N-am telefonat (problema țevii sparte). *22 septembrie*: Mi-a răspuns pozitiv la întrebări, cu un fel de precipitare. Cristina a lămurit-o că trebuie să rămîna în spital, că nu se poate (încă) întoarce la Udești. *24-27 septembrie*: N-a deschis telefonul. *28 septembrie*: N-am sunat. *29 septembrie*: Telefonat pe la prînz: vocea slabă. Am întrebat-o dacă se simte mai întărită sau mai slăbită. „Mai slăbită”. Cinci zile fără răspuns. *4 octombrie*: Am sunat-o pe Cristina, care mi-a spus că azi „a mîncat mai bine”. Refuză să răspundă la telefon. I s-a părut că-l aude pe Tudor, ultimul ei copil, care abia s-a întors în țară. *9 octombrie*: La două din fraze, mi-au dat lacrimi: „Se rărește lumea de mine”. Și: „Dacă ajung acasă, nu mai e nevoie de îngrijiri”. E de un stoicism absolut: nu se lamentează de dureri, deși o doare întreg corpul! *30 octombrie*: Telefon de la Ducu, din Bologna. L-am întrebat de cutremur. Nu s-a simțit. Apoi, calm, mi-a spus că l-a sunat Cristina ca să-i comunice că, aseară, a murit Lucica! Imediat, i-am telefonat Cristinei. Se deplasa nu știu unde, pentru completarea unor acte. I-am spus că am să revin. Cînd am revenit, sufocat de plîns, am întrebat-o dacă, la vreuna din vizite, Lucica i-a vorbit de moarte. O singură dată ar fi zis: „Nu cred că am să mă mai fac bine și am să mor”. De curînd, cred că în urmă cu două nopți, am visat o luminare aprinsă, cu flacăra mare.

Constantin CĂLIN

„...Am văzut lumina...” ...

Cântec de prieten

Un veac „cu moartea pre moarte călcând” – 1914 - 2014

Pictesz cu pietate aceste rânduri ce se vor iconice, în loc să mi se legene făptura gândului între nemărginirea stelelor și „cuminența pământului”, care, mai adesea, pune între noi, muritorii de rând, semn de egalitate întru cele mărunte și firești: dragoste și frustrare, bucurie și deznădejde, lumini și umbre.

Cu aceste frământări și impulsuri sufletești, îmi îndrept gândul spre Cuviosul Părinte Arhimandrit **Arsenie Papacioc** - figură emblematică a spiritualității românești, acum, când sădește în aureola veacului izbânzi monastice, alături de alți corifei ai creștinătății noastre. Vine pe lume la 15 august 1914 (în preajma Marelui Măcel Mondial!), într-o familie numeroasă, fiind al șaptelea copil al soților Vasile și Stanca. Imaginea satului natal - Misleanu-Perieți, din necuprinsul Ialomiței, avea să-l fascineze, mai apoi, tot restul vieții. Bărganul Ialomiței atrăgea ca un magnet! Aici prinde contur paradisul primordial, aici coborau cu turmele și se înfrățeau păcurarii ardeleni și armânii din

Machidonia, aici își juraua credință și prieteșug străvechii români contemporani cu hronicul Mioriței. Pruncul cu „dor de Hristos” se remarcă, de la vârstă fragedă, prin aptitudini intelectuale și fizice, în el crescând, neîncetat, dorința (refuzată inițial!) de a sluji Domnului, la vreo mânăstire.

Tânărul Anghel (ce nume predestinat, ÎNGER, adică!), intră în cinul călugăresc la 15 ianuarie 1947, la Mânăstirea Cozia și primește tunderea în monahism, doi ani mai târziu, la Mânăstirea Antim - București, „prin aprobarea expresă a Patriarhului Iustinian”. Un an mai târziu - în data de 26 septembrie 1950 - este hirotonit preot, „pe seama Mânăstirii Slatina-Suceava”, (de ziua Sfântului Ion Evanghelistul), la recomandările părinților **Ilie Cleopa** și **Paisie Olaru**, care văd în preaumilul monah pe cel chemat să ziduiască cetate de credință și „turnuri de frăție”, spre ajutorarea atâtor suflete în derivă.

După mulți ani de închisoare nedreaptă și prigoană comunistă, părintele Arsenie își poartă cu smerenie Cuvântul lui Dumnezeu, ca preot paroh, prin Ardeal, după care vine preot la Mânăstirea Cheia. Ajunge, mai apoi, după numeroase peregrinări, monah la Mânăstirea Cernica - un an și jumătate.

În tot acest timp s-a bucurat de prietenia și ajutorul dezinteresat al starețului Ilie Cleopa, cel „care a învățat lumea să știe să moară!”. Din anul 1976 este preot slujitor și duhovnic la **Mânăstirea Sfânta Maria** din Techirghiol.

Știam câte ceva despre Părintele Papacioc mai mult din auzite, și aceasta numai după „optzeșinouă”, când am scăpat din vântoasa pustiului roșu. Și iată că am primit dreapta întâmpinare a Preacuviosului într-un moment destinic, în tihna mânăstirii de la Pont, aprinzându-mi „sufletul de bucurie, dăruindu-mă rugăciunilor Maicii Domnului, apărarea neajunsă a noastră, a celor slabi”... Am avut privilegiul să-i fiu în preajmă câteva zile, să mă aflu sub oblăduirea ultimului mare Sfânt trăitor pe pământ românesc. L-am aflat într-o convalescență prelungită, înconjurat de dragostea celor din jur. Norod din toate părțile lumii aștepta, cu orele, ca el să iasă în pridvorul chinoviei în care-și purta suferința (și bucuria!) alintului printre cărți și să primească mângâierea din milostivirea preafericitului părinte. Bătrâni și tineri, teferi și bolnavi, mireni și fețe bisericești, toți așteptau cu luare-aminte, pregătiți, parcă, pentru spovadă și împărtășanie. Mulți lăcrimau și-și rupeau durerile în gând, sub mâna firavă și sub verbul încărcat cu har al celui trimis de Dumnezeu să le smerească inima... Când mi-a venit rândul să primesc binecuvântarea, viscolul împietrit în mine s-a topit ca o statuie a iernii, în zile de vară, pumn de țărână amestecată cu lacrimi și dor de eternitate m-am petrecut după umbră, am devenit ușor ca fulgul și m-am supus rugăciunii cu umbletul moale din catifeaua versetelor izvorâte ireal de molcom, parcă, din toată ființa Sfântului: „...Nu te vei teme de

frica de noapte, de săgeata ce zboară ziu! De lucrul ce umblă în întuneric, de molima ce bân-tuie într-o amiază...” Ascultam și mai mult simțeam, extaziat, ca fără de mine, cu toată făptura, „vedeam” smerit, aieva, blân-dețea, bunătatea și iubirea mar-elui Duhovnic. Când am sărutat mânuța diafană a păstorului de suflete, știam că dușmanii îmi sunt departe, „duși pe pustii”, spectre ale întunericului biruit de Lumină.

Suferind, se vedea bine, zilnic ieșea în pridvor pentru a-și blagoslovi credincioșii. Avea și momente de serafică mulțumire, când adăsta mai mult pe treptele chiliuței, mângâiat de razele soarelui spre apus și scruta cu înțelegere forfota celor veniți la închinare. O scenă memorabilă am surprins-o în liniștea unei amiezi ațipite-n mireasma potopului de flori din grădina mânăstirii, când Preacucernicul s-a prefăcut deranjat de anturajul ce-l venera în tăcere și nu se dădea dus cu niciun chip din preajma Sfinției Sale. Și-a strâns el atunci

puterile și a ridicat glasul, mu-calit: „Ce v-ați întepenit aici? Ia vedeti, c-acuși vă-mbrac pe toți, în negru...” După care a prins a zâmbi cu multă mulțumire, ca după o pozna bine ticluită, ochii i-au răs în cap și... s-a pornit un haz general! Lumea a gustat gluma, fiecare încerca să-și jus-tifice prezența lângă Părintele și nu s-a supărat nimeni. Nici că se putea altfel!

Închei cu gândul că Sfântul Arsenie își va oglindi etern frumusețea spiritului său în ochii rândunelelor găzduite sub streșină de mânăstire și sper că profunzimea cugetărilor sale se va preface, pe înțelesul tuturor, într-un cântec al iubirii și al speranței: „*Așa păcătos cum ești, Dumnezeu e cu ade-vărat mult iubitor și, pentru că Îl recunoști, Multmilostiv și Iertător, te va căuta El, Singur, te va găsi, te va îmbrățișa...și te va iubi mai mult decât pe alte oi, pentru că tu, de fapt, nu L-ai părăsit...*”.

Dan SANDU

Unirea, națiunea a făcut-o!

Ansamblul Folcloric „Busuiocul“, în parteneriat cu Consiliul Județean și Filarmonica „Mihail Jora“, a oferit publicului, duminică, 23 ianuarie 2022, la Sala „Ateneu“, spectacolul **Unirea națiunea a făcut-o!**, dedicat împlinirii a 163 de ani de la Unirea Principatelor Române.

Această primă întâlnire din 2022 cu iubitorii tradițiilor populare și folclorului autentic a oferit cunoscutului coregraf Petre Vlase, managerul instituției, și valoroșilor artiști băcăuani prilejul de a omagia împreună un eveniment istoric memorabil, care a deschis, la mijlocul secolului al XIX-lea, calea spre Marea Unire.

La acest ceas de sărbătoare, cei prezenți au beneficiat de un program special, conceput să marcheze atât importanța și semnificația zilei de 24 ianuarie, cât și ecoul lor în conștiința urmașilor celor ce au înfăptuit actul Unirii, așa cum a rămas în memoria colectivă. Alături de numerele din spectacol susținute de orchestra, soliștii și formația de dansuri ale Ansamblului Folcloric „Busuiocul“, în coregrafia și regia artistică semnate de Petre Vlase, pe scena Sălii „Ateneu“ au fost prezentate, între altele, „Jurământul lui Cuza-Vodă“, „Cuvântul lui Moș Ioan Roată“, fragmente din emblematicile cuvinte rostite de Mihail Kogălniceanu, rostite de actorii Viorel Baltag, Bogdan Matei și Dumitru Rusu. N-au lipsit momentele muzicale susținute de soliștii Georgiana Păduraru, Paula Florescu și Florin Popa, melodiile interpretate de Grupul Folcloric „Flori de câmp“, piesele instrumentale din repertoriul național, în frunte cu „Balada“ lui Ciprian Porumbescu, suitele de dansuri din Moldova și Muntenia.

Conducerea muzicală fost asigurată de acordeonistul Victor Coman, iar prezentarea spectacolului a revenit Georgiane Păduraru.

C. HANGANU
Foto: Vasile POTOLEA

Domnul nostru Eminescu...

Deși s-au făcut unele pregătiri de către Filiala Bacău a Uniunii Scriitorilor din România și de Asociația „Așezământul Cultural Bacău” pentru organizarea unei întâlniri, în vederea omagierii zilei de naștere a domnului nostru Eminescu, cel care a fost și a rămas poetul nostru național, luceafărul poeziei românești, din cauza unor îmbolnăviri cu virusul Sars Cov 2, a trebuit să se contramandeză acțiunea.

Ca fost politician, cu ocazia aniversării zilei de naștere a poetului, aș dori să aduc în atenție preocuparea acestuia cuprinsă în opera publicistică pentru a evidenția contemporaneitatea gândirii lui social-politice. Cel care s-a născut acum 172 de ani, la 15 ianuarie, avea să fie poetul încă neasemuit de generații întregi, fără pereche, care a prins în versul său, inima neamului românesc, gingășia sufletească, dragostea de țară, de adevăr și de dreptate, setea de perfecțiune și de înălțare spirituală a poporului român. El a fost și rămâne simbolul unității românilor de pretutindeni, versul curat al neasemuitului poet încălzește și astăzi inimile și trezește la viață simțirea și vibrația românească.

Cu toate acestea, opera poetului Mihai Eminescu și mai ales cea gazetărească a fost criticată și contestată de tot felul de critici și trepăduși din aceia cărora Mihail Eminescu le spunea:

*Critici voi cu flori deșarte,
Care roade n-ați adus -
E ușor a scrie versuri,
Când nimic nu ai de spus.*

Ideile poetului privind societatea românească au incomodat pe mulți contemporani, dar prin reflex și de atunci încoace, căci Eminescu rămâne mereu contemporan. Înainte de război ideile lui au fost contestate de unele forțe politice care nu înțelegeau și nu acceptau teoria „păturii superpuse” elaborată de poet și cristalizată treptat mai ales în cadrul polemilor pe care marele nostru poet-politician le purta prin ziarul „Timpul” cu ziarul „Românul” de atunci, ce ironie a sorții „Românul” nu-i pricepea pe românii patrioți.

Din punctul de vedere al lui Mihail Eminescu „pătura superpusă”,

era o campanie de exploatare cum o percepea el, a maselor largi ale populației. În mare parte era de proveniență străină ai cărei componenți vedeau în țările românești un „hotel de tranzit” bun pentru a acumula capital și a-l scoate peste hotare.

Printre altele Eminescu spunea: *În nici o țară locuită de oarecare națiune, care trebuie neapărat să aibă o limbă, o istorie, tradiții, moravuri proprii, caracteristice, nu s-a deschis cu o nepăsare mai stupidă o cale de intrare mai largă pentru toate elementele străine, bune-rele venind de oriunde. Un nepriceput ce în cutare țară nu și-a putut găsi norocul, un nenorocit care în țara lui s-a certat cu codica penală respectivă, un isteț cavalier de industrie căreia între ai săi i s-au înfundat resursele, găsesc ultimul și cel mai fericit orizont de activitate în liberala și umanitara Românie unde nimeni nu te întrebă de răvaș de drum.*

Dacă ar fi trăit poetul, și-ar fi văzut confirmată teoria și în zilele noastre. Dar el, trăind prin noi, noi nu trebuie să uităm de interpretarea și învățămintele lui. Referindu-se la datoriile externe, marele Eminescu spunea: „Producțiunea unor înscrisuri de datorie e în realitate mijlocul prin care economia unei țări, strivită de o puternică concurență străină, e pusă de a consuma ani întregi mai mult decât produce și de a se bucura, după teoria liberului schimb de foloasele ieftinătății piețelor străine, atât de mult, până ce prin această lăudată ieftinătate ajunge la faliment”.

Citatele aparțin unor articole publicate de genialul poet în ziarul „Timpul”, între anii 1879-1880, dar cât de actuale sunt și astăzi! Vedem cum efemeritatea unui articol se transformă într-o diagnoză pe termen lung, secular chiar. Omul capabil de o asemenea viziune, depășește atributele firescului, devenind apostol și geniu inegalabil al neamului său. Perioada 1877-1883, cât marele nostru poet a activat la ziarul „Timpul” este epoca de glorie, de mare intensitate în activitatea publicistică și coincide cu implicații profunde în istoria noastră națională.

Congresul de la Berlin, din anul 1878, după încheierea războiului de independență, hotărăște ca România să retrocedeze imperiului țarist cele trei județe din sudul Basarabiei, să modifice art. 7 din Constituție privind acordarea cetățeniei române evreilor, să răscumpere căile ferate de la nemți și să reglementeze chestiunea dunăreană. Condițiile impuse României pentru recunoașterea independenței sunt calificate de Eminescu măsuri ale unor puteri imperialiste, care nu luau în considerație sacrificiile în vieți omenești și materiale făcute de poporul român pentru cucerirea independenței.

Eminescu supune atenției opiniei publice internaționale faptul că atât Bucovina, anexată de Imperiul Habsburgic în 1775, cât și anexarea Basarabiei în 1812, s-au făcut prin șantaj și nu pe calea armelor. Problema Basarabiei și a Bucovinei de nord continuă să rămână și astăzi nerezolvată, în spiritul luptei poetului Mihail Eminescu pentru unitatea națională a poporului român.

În ceea ce privește modificarea art. 7 din Constituție, Eminescu se declara pentru acordarea cetățeniei române evreilor, ceea ce se uită mai întotdeauna de către unii și cu bună știință. Poetul se declara împotriva presiunilor externe, pentru acordarea cetățeniei române tuturor străinilor în bloc, însă, individual, este de acord așa cum se proceda și cu românii din provinciile aflate sub stăpânire străină. Adunarea Deputaților și Senatul de atunci s-au pronunțat după lungi debateri, pentru acordarea cetățeniei individual, așa cum cerea și Eminescu în publicistica sa.

Teoria „păturii superpuse”, elaborată sociologic și politic în Statul Organic de Eminescu, nu avea cum să convină păturii superpuse instalată în România postbelică de ocupația militară sovietică. Eminescu a fost indezirabil și regimului comunist datorită aversiunii lui, declarată în scris, față de Internaționala Comunistă și acoliții ei. Poetul era om al justiției sociale și naționale și nu admitea organizările internaționale și suprastatale.

Așa cum se cunoaște, a fost de notorietate publică amânarea apariției volumului X al operei eminesciene și apoi interzicerea lui după ce a fost tipărit la începutul anului 1989, ca urmare a acțiunii de blocaj întreprinsă cu succes de fostul rabin șef Moses Rosen care a reclamat ediția Eminescu conducerii PCR ca fiind un document cu conotații de antisemitism, ba chiar de fascism.

Dacă neasemuitul poet Mihail Eminescu, a cărui operă atinge perfecțiunea zeilor și nu poate fi contestat, în schimb gânditorul politic Eminescu a fost atacat cu îndârjire chiar și după anul 1989. Astfel, în anul 1990, același fost Moses Rosen, a re-luat acuzațiile de antisemitism și xenofobie la adresa operei publicistice a lui Eminescu iar în 1992 Ștefan Augustin Doinaș, președintele de onoare al Uniunii Scriitorilor din România vedea în reperul teoretic eminescian, un obstacol în calea europeanizării românilor. Ceea ce deranjează însă, este faptul că ideile lui Eminescu se aplică perfect contextului politic, economic și social din România contemporană, ca și când ar fi scrise astăzi. Se izbesc de Eminescu și teoriile federalizării României, ca și acelea ale unei României fără frontiere. Cât despre teoria „păturii superpuse“, care vrea să facă din România un „hotel de tranzit“ pentru companii de exploatare care să scoată din România întreaga ei avuție, această teorie beneficiază de confirmările cele mai clare.

Etern ca poet, Eminescu este extrem de actual și prin teoriile lui politice, prin intuiția lui care a prefigurat încă în urmă cu o sută cincizeci de ani neajunsurile sociale, politice și economice care amenință acum România. Contestarea lui Eminescu rămâne dovada valorii și actualității lui. Sunt indivizi și grupuri antinaționale, în țară sau peste hotare care din neînțelegere sau chiar din ură față de poporul român atacă întregul tezaur de simțire și gândire națională începând cu Eminescu. (A se vedea din interior Pata-pievici și alții)

S-a afirmat și se afirmă cu deosebită obrăznicie, că unul dintre cei mai mari umaniști ai lumii, Mihail Eminescu ar fi antisemit și fascist în sensul de dușman al omului și al omenescului. Este posibil ca el, cel mai

mare iubitor de oameni să fie în același timp un înrăit dușman al omului? Nu ura, nu xenofobia îl caracterizează pe Eminescu, ci dragostea de neam și de țară, ceea ce ne lipsește acum.

Eminescu a fost și a rămas, dacă vreți, un naționalist în sensul cel mai bun al cuvântului și în același timp un iubitor de oameni, de pace și de armonie. Eminescu a fost și este în inimile noastre, unde nu poate fi atins și atacat ci numai mângâiat. Prin întreaga lui operă, Eminescu rămâne pentru veșnicie mândria neamului nostru, chezaș al conștiinței naționale, fiu strălucit al acestui popor, pildă vie pentru generațiile trecute și care va să vie, un mare vizionar care apostolic spunea: *Ce-ți doresc eu ție, dulce Românei, Țara mea de glorie, țara mea de dor? Brațele nervoase, arma de țarie, La trecutu-ți mare, mare viitor!*

Opinii

Poetul nostru național „luceafărul poeziei românești“, a făcut atât de multe lucruri bune și din păcate în România de astăzi începe să fie uitat sau locurile pe unde a fost și suferit să fie în afara preocupărilor și cunoștinței noastre. În timp ce în Republica Moldova, în Ucraina, Serbia, Ungaria, Canada, Venezuela, SUA, unde mai trăiesc români cu simțire românească, i se ridică statui, se amplasează plăci comemorative în memoria genialului poet, în România, Biserica, cu acordul tacit al Ministerului Culturii, a îngropat și nu face nimic pentru a scoate la lumină urmele trecerii prin viață a poetului nostru național. Din lipsa de înțelegere a stareței de la Mănăstirea Văratec, dar și a celor cărora preacuvioasa le dă ascultare duhovnicească, este în pericol de dispariție un reper cultural istoric, casa, pe care o mai închiria Eminescu, din când în când, de la maica călugăriță, Asinefta Ermoghin, când venea să se odihnească și să se întâlnească cu colegii și prietenii sau când era deja bolnav.

Ce să credem, că Biserica, o instituție de cultură de fapt, îngroapă adevărul sau îl demolează și insultă memoria colectivă a poporului român prin lăsarea ca să se distrugă, cu bună știință, casa în care mai poposea din când în când poetul în perioada 1870-1880 și după.

Metaforele „Codrii de Ara-

mă“ și „Pădurea de Argint“ din poezia *Călin (file din poveste)* a lui Mihail Eminescu nu sunt invenții, sunt realmente niște locuri din România, mai exact undeva în județul Neamț, în apropiere de Mănăstirea Văratec. Aici se pare că a scris Eminescu, versurile memorabile: *De treci codrii de aramă, de departe vezi albind, / Ș-auzi mândra glăsuire a pădurii de argint./ Acolo, lângă izvoare, iarba pare de omăt./ Flori albastre tremur ude în văzduhul tămâiat.*

Din mărturisirile înserate în unele documente mai vechi, ale unor tinere călugărițe contemporane cu Eminescu, Creangă, Veronica Micle, etc., care însoțeau grupul, atunci când aceștia se plimbau prin pădurea de argint, unde se auzea râsul cristalin al poetei Veronica Micle, râs care le molipsea și pe tinerele măicuțe și desigur îl impresiona și pe Eminescu. Dacă Eminescu închiria casața maicii Asinefta Ermoghin, Veronica Micle era găzduită la casa celor două mătuși maici care se nevoiau la Mănăstirea Văratec. La vârste de cca 30 de ani, de ce trebuie să condamnăm iubirea unor tineri? De când iubirea este un păcat de neiertat? Se pare că aceasta este motivul opoziției încruntatelor fețe bisericești de a se păstra memoria marelui nostru Mihail Eminescu prin reabilitarea și punerea în valoare și în circuitul cultural național a casei în care era găzduit poetul din când în când, un reper al culturii neamului românesc.

Poeta Veronica Micle, născută în același an cu Eminescu, nu a conceput să mai trăiască fără el, și-a curmat viața la aproape două luni după dispariția marelui poet (3-4 august 1889) și își doarme somnul de veci într-un impetuos mormânt funerar chiar în curtea bisericii de la cimitirul mănăstirii, unde veneau și mai vin și acum turiștii și-i depun buchete de flori, impresionați de dragostea până la sacrificiul suprem, ceea ce nu prea mai întâlnim acum.

Unul din obiectivele noii noastre Asociații „Așezământul Cultural Bacău“ va fi și reabilitarea casei Eminescu de la Mănăstirea Văratec și darea ei în circuitul cultural național și internațional.

Corneliu BĂLAN

Frumosul la el acasă

Luna decembrie are, de regulă, un caracter retrospectiv general și personal. Pentru arta plastică și cultura băcăuană apreciez bogăția și diversitatea evenimentelor derulate cu trudă și entuziasm în orașul lui Bacovia, care a sărbătorit o cifră rotundă din nemurirea sa. Pentru mine însă cea mai proaspătă și însuflețitoare surpriză a anului 2021 s-a petrecut la Galeriile „Frunzetti“ și a avut ca autoare două sensibile prezențe feminine.

Dintru început, Mari Bucur și Silvia Tiperciuc și-au plasat expunerea sub pilda de înțelepciune a lui Seneca: „Suntem valuri ale aceleiași mări/Suntem frunze ale aceleiași copac/Suntem florile aceleiași grădini”- este un citat foarte actual și judicios care ne cheamă în penultimul ceas la convertirea relațiilor interumane, ale celor cu regnul animal și vegetal și mai ales cu natura vie care se apropie de un periculos moment de inflexiune. Și într-adevăr dacă ești mânat de curiozitate urcând treptele spre expoziție ești autentic și plăcut surprins de nenumăratele lucrări de artă care diseminează pledoaria pentru pacea contemplativă și frumusețea perenă a creației, ce ignoră cu distincție și sensibilitate avatarurile postmodernității amenințătoare.

Artista Mari Bucur impresionează în chip deosebit prin calitatea și consistența picturilor expuse; probabil este cea mai amplă manifestare expozițională. În contextul confuz și contorsionat al pandemiei globale, Mari Bucur are forța și starea de spirit de a evada în universul intim, personal, care-i generează inspirație și vibrații pozitive, excelent rezolvate cromatic și compozițional. Artista are darul și harul de a-și prezerva o ingenuitate luminoasă, tonică și benefică, prin care toate tablourile ei devin argumente fe-

ricite, atât pentru ea, cât și pentru privitor.

Diversitatea preocupărilor profesionale i-a folosit în crearea unui discurs plastic foarte original și stenic. Este vizibilă provocarea frenetică cu care acoperă într-o simbolică personală cam toată suprafața tabloului, indiferent de dimensiune. Multe lucrări sunt sub amprenta tonurilor violete, întunecate sau în pete relativ circulare și mult mai transparente. Artista tatonază într-un stil propriu rapeluri diverse către figurativ sau doze de suprarealism până spre abstractul condus cu siguranță într-un liant cromatic plin de candoare și poezie.

Sensibilitatea ei este nutrită de o apetență jubilatorie, jucăușă, care îi conferă atâta grație și originalitate și îi facilitează rezolvările compoziționale misterioase dar coerente și perfect stăpânite. Este un moment de vârf și de autoritate creativă a unei artiste dăruite și autentice care emoționează prin magia copilăriei eterne și a unei candori cuceritoare.

De cealaltă parte, Silvia Tiperciuc, absolventă a Academiei de Artă G. Enescu, Iași, clasa prof. Adrian Podoleanu, vine cu

un discurs artistic mult mai prolific, desfășurat pe o durată mult mai substanțială de timp. Posedă și calitatea de restaurator profesionist și a devenit membră UAP Bacău în 1993. Portofoliul expozițiilor naționale și internaționale, personale sau de grup este impresionant.

De-a lungul timpului a experimentat o sumedenie de tematici picturale de la peisaj figurativ până spre abstract. O sensibilitate la fel de pregnantă a determinat-o să aleagă, în general, tonalități și armonii calde, discrete ca o predilecție de blândețe moldavă. În expoziția de față vine cu o formulă de serialism minimalist, în care lucrările de dimensiuni mici, egale, sunt înviorate de forme geometrice: pătrate, linii colorate cu minuție, în aceiași concepție cromatică estompată care lasă vie sensibilitatea specifică. Lucrările ei dialoghează expresiv atât în calitate unică, de sine stătătoare precum și în aranjamentele serialiste despre care am făcut vorbire.

Semnalez cu căldură (aproppo de caniculă) adevărata sărbătoare a ochiului și spiritului creator dintre cele mai faste manifestări ale acestui an. Și doresc să reiterez admirația față de aceste mesaje artistice produse într-un moment complicat și depresiv, în care informările și dezinformările acoperă producția mass-media.

Rolul și forța artei de a ne reaminti valențele primordiale ale frumosului din interior și dăruit apoi ca ofrandă generoasă, este susținut cu pasiune și putere chiar aici lângă noi. Iar calitățile artistice exprimate combat prejudecăți inutile față de diferențieri discutabile.

Felicitări protagonistelor și organizatorilor și o bilă albă pentru viața culturală a urbei!

Radu CIOBANU

Slănic-Moldova, minunat colț de rai...

Indiferent de timp și anotimp, indiferent din ce unghi o privești, stațiunea Slănic-Moldova rămâne același loc plin de o frumusețe aproape ireală, unul ce poartă binecuvântarea divină într-o odihnă și tămăduirea tuturor celor care i-au trecut pragul, de-a lungul celor peste 220 de ani de existență...

Potrivit uneia dintre cele mai frumoase legende ale locului, se spune că la moartea viteazului Șandru, căzut în luptele duse cu tătarii, lacrimile logodnicei lui, frumoasa zeiță a pădurilor, Nemira, s-au transformat în perle adevărate ce se rostogoleau în apa cristalină a pârâului Slănic, ale cărui valuri repezi și înspumate le-au purtat peste praguri de stânci și grinduri. Pe locul unde s-a oprit fiecare perlă a fâșnit la suprafață un izvor cu apă minerală, primul dintre acestea fiind descoperit pe la 1801, de serdarul Mihalachi Spiridon, pe când se afla la o vânătoare de cerbi...

Despre aceste minunății ale naturii, cercetătorii dr. G. Tudoran și dr. C. Băltăceanu spuneau încă de pe la 1924: „Izvoarele minerale de la Slănic-Moldova reprezintă o asociație fericită, pusă la îndemâna medicului pentru a trata mai toate bolile de stomac, intestine, ficat, boli de nutriție; este un capriciu al naturii, s-a spus, ca la Slănic să fie izvoare pentru toate bolile aparatului digestiv, cum nu există în nici o stațiune din lume”. Mâna lui Dumnezeu...

Calitățile deosebite ale climatului, asociate cu valoarea terapeutică bine cunoscută a apelor minerale, au favorizat crearea și dezvoltarea celui de-al doilea profil terapeutic al stațiunii, după cel digestiv, și anume, profilul respirator, ceea ce a făcut ca o altă personalitate medicală, prof. dr. Ion Predescu-Rion,

specialist pneumolog și bronholog de mare prestigiu din anii '30, să facă următoarea afirmație: „Slănicul Moldovei poate fi considerat ca neavând rival printre stațiunile balneare ale Europei”.

Într-adevăr, stațiunea Slănic-Moldova ocupă unul dintre primele locuri în Europa, mai ales din punct de vedere al varietății compoziției și concentrației apelor sale minerale. Faptul că izvoare de tipuri atât de variate izvorăsc pe o zonă relativ restrânsă, uneori chiar alături unul de altul și totuși diferite ca efecte curative, constituie o particularitate balneologică rar întâlnită atât la noi, cât și peste hotare. Acesta este și unul dintre motivele pentru care stațiunea slăniceană poate fi considerată mai înzestrată de natură decât renumitele stațiuni Karlovy-Vary, Vichy, Montecatini sau Baden-Baden, neavând corespondent ca profiluri similare decât o altă reputată stațiune din Cehia: Mariánské Lázně (Marienbad). Iar una dintre consecințele practice ale diversității apelor sale minerale este aceea că, potrivit specialiștilor, s-au putut stabili metode de tratament pentru majoritatea afecțiunilor gastrice, intestinale, hepatice și de nutriție și, totodată, pentru stări funcționale total diferite ale tubului digestiv: hipo sau hiperaciditate, hipo sau hiperomotilitate etc.

Și iată că, pentru prima dată în istoria orașului-stațiune, în urma soluționării litigiilor cu proprietarii de

terenuri și clădiri din zonă, preluate în regim privat după 1989, izvoarele minerale au trecut în proprietatea publică a autorităților locale, o reușită fără tăgadă, care deschide calea investițiilor în dezvoltarea și modernizarea acestora.

Mai mult, cele 11 izvoare minerale din cele peste douăzeci de resurse de care dispune stațiunea au fost repornite la mijlocul lunii octombrie a anului trecut (chiar de Sfânta Cuvioasă Parascheva), în urma unui amplu proces de reamenajare a întregului areal mineral care se desfășoară de-a lungul malului drept al râului Slănic, pe o distanță de aproximativ doi kilometri, de la confluența Slănicului cu Slănicelul (550 m. altitudine) și până la confluența Slănicului cu pârâiașul Scărișoara, unde se află punctul turistic și izvorul „300 de scări” (480 m. altitudine).

Izvoarele minerale constituie principala bogăție a stațiunii, „darul special al lui Dumnezeu, pentru locuitorii Slănicului, ai României și ai întregii planete”, așa cum îi plăcea să spună regretatului medic slănicean, Dorel Rape, talentat, fin și subtil prozator, poet, dramaturg, pictor și sculptor, trecut la cele veșnice la mijloc de primăvară, veșnică în sufletul și spiritul său...

Acum, la început de an nou, stațiunea Slănic-Moldova se pregătește să-și întâmpine vizitatorii și admiratorii ei de pretutindeni, cu binecunoscuta și apreciată ospitalitate moldovenească, dar și cu oferte de nerefuzat...

Așadar, Slănic-Moldova vă așteaptă mereu cu drag, în sânul naturii sale ocrotitoare și dătătoare de viață și de sănătate!

Romulus-Dan BUSNEA

Miercuri, 22 decembrie 2021, Sala „Ateneu“ a găzduit spectacolul **O, ce veste minunată!**, o amplă și emoționantă urare cu care Ansamblul Folcloric „Busuiocul“ și-a felicitat concitadinii, cu prilejul Crăciunului și a Anului Nou. Încă de la primele acorduri ale orchestrei, dirijată de Victor Coman, cei prezenți au simțit vraja creată de colindători, convenția regizorală a coregrafului Petre Vlase, managerul instituției, transformând spectatorii în „gazde“ primitoare, pregătite să întâmpine cu brațele deschise „Plugușorul“, cu întregul său alai și bogata sa recuzită (buhai, fluiere, zurgălăi). I-au impresionat deopotrivă colindele, jocurile cu măști (capra, căiuții, moșnegii) și dansurile populare, spectaculoase prin bogăție și semnificații. Alături de interpretele Grupului „Flori de câmp“ s-au distins „magii“, întruchipați de preoții Ciprian Ignat, Ionuț Avram și Ioan Ciobanu, care ne-au vrăjit cu colinde religioase despre Nașterea Mântuitorului, precum și soliștii Georgiana Păduraru, Paula Florescu și Florin Popa. Un eveniment cultural-artistic memorabil, aplaudat cu toată căldura.

C. HANGANU

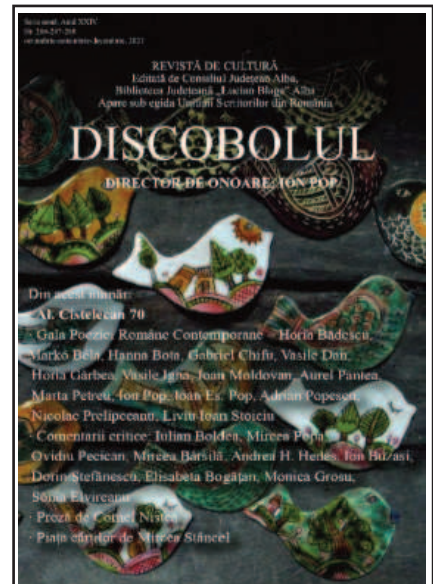
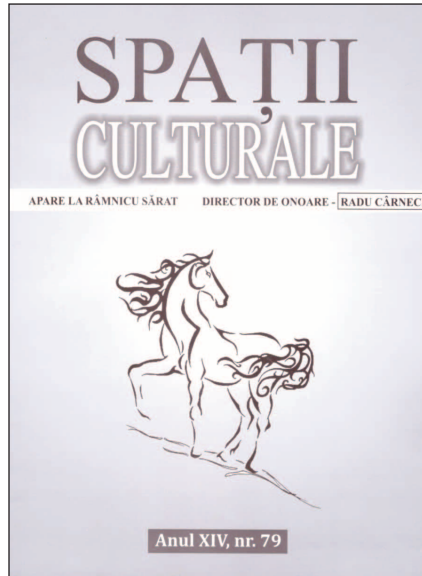

Un balsam pentru suflet – așa s-a dovedit a fi concertul care a avut loc, în seara de 14 ianuarie, la Biblioteca Municipală „Radu Rosetti” din Onești, cu prilejul sărbătoririi Zilei Culturii Naționale. Prin acest eveniment cultural-artistic de înaltă ținută a fost adus un omagiu *poetului nepereche* al literaturii române, la ceasul aniversării zilei sale de naștere (prin recitățile din lirica eminesciană a cunoscutului actor Radu Gabriel și a studentelor la actrice Alexandra Tofan și Adeliina Toma), dar și filonului autentic al cântecului popular – prin interpretarea maiestruoasă a Lorenei Oltean, ce a fost acompaniată de Matei Vasilescu.

Ion MORARU

Reviste de azi

O revistă de cultură ce ajunge mai rar prin părțile noastre este trimestrialul **Discobolul**, editat de Consiliul Județean Alba și Biblioteca Județeană „Lucian Blaga” din Alba Iulia. Înființată în 1990, noua serie i-a avut ca fondatori pe **Aurel Pantea**, Eugen Curta, **Cornel Nistea**, **Mircea Stâncel**, Nicolae Drăgan, Emil Scricieiu și Iacob Mârza, dintre care doar cei cu numele subliniat continuă să rămână pe baricade, ducând mai departe un program ce a dat de-a lungul anilor destule roade. Girată acum de academicianul Ion Pop, directorul de onoare, și condusă de poetul Aurel Pantea, publicația din orașul Marii Uniri propune număr de număr sumare incitante și de calitate, ce iau forma unor veritabile cărți de literatură. Avantajată de formatul A5, ea poate fi ușor păstrată în orice bibliotecă și răfoită ori de câte ori simți nevoia unei lecturi reconfortante, precum povestirea *Părintele Savarion*, găzduită în ultimul tom din 2021. Acesta își deschide coloanele cu un dosar edificator dedicat Galei Poeziei Române Contemporane, ce i-a reunit sub patronajul președinteluiUSR, Nicolae Manolescu, pe Horia Bădescu, Markó Béla, Hanna Bota, Gabriel Chifu, Vasile Dan, Horia Gârbea, Vasile Igna, Ioan Moldovan, Aurel Pantea, Marta Petreu, Ion Pop, Ioan S. Pop, Adrian Popescu, Nicolae Prelipceanu și Liviu Ioan Stoiciu, ale căror creații sunt prezentate de tinerii critici literari Răzvan Voncu și Daniel Cristea-Enache. Cu poeme mai sunt, de asemenea, prezenți Adrian Alui Gheorghe, Lucian Scurtu, Virgil Todeasă, Dumitru Zdrenghea, Adrian Matei și Georgeta Miodora Resteman, în timp ce proza e ilustrată de Gheorghe Grigurcu, Cornel Nistea Iuliu-Marius Morariu și Silviu Guga. De pagini omagiale beneficiază Al. Cistelean, ajuns la 70 de ani, și Mircea Anghelescu, în vreme ce Ioan Alexandru e comemorat. Bogate sunt și cronica de întâmpinare, critica literară, eseurile, temele la alegere etc. (CG)

Cultura și optimismul sfidează pandemia, ține să ne asigure Florentin Popescu și, dacă ne luăm după cele întâlnite prin paginile numărului din decembrie al publicației băcăuane, înclinăm să-i dăm dreptate. Se scrie într-o veselie și se comentează asemenea, ceea ce o îndemnă pe doamna Livia Ciupercă să ne împărtășească unele *Gânduri de taină* legate de această preocupare. Pretextul îl constituie al 3-lea volum de *Lecturi aleatorii* semnat de Cornel Galben, iar una dintre ipoteze e că *Un critic literar este întâi de toate un iubitor de literatură. Literatură bună, firește. Cum facem diferența? Simplu. Dacă o frază, o imagine poetică etc., un pasaj descriptiv, o scripă filozofică etc., înfloresc în ființa mea și mă determină să reflectez, aceasta înseamnă că lectura va continua, cu un plus de satisfacție*. Degustători versați sunt, cum observăm, Grigore Codrescu, Constantin Dram, Mioara Bahna, Ionel Necula, Lucian Gruia, Emil Simion, Octavian Mihalcea, Alexandru Cazacu, Petruș Andrei, Ovidiu Cristian Dinică, Ioan Țicalo, Traian Drăgănescu, Cristina Ștefan ș.a.

Violența creează violență, constată și poetul Petrache Plopeanu, care analizează *Revolta bolnavă* generată de pandemia care e în continuare întreținută de cei interesați ca vaccinurile lor cu destule efecte secundare să le aducă profituri cât mai mari. Iar în vremea aceasta poezii mor, cum aflăm și din paginile numărului 79 al revistei râmnicene, care îi omagiază pe Ion Roșioru, Carmen Veronica Steciuc și Lucian Măniulescu. Poezia e, de altfel, una din repere, de data aceasta fiind reprezentată de Victoria-Maria Pripon, Gina Zaharia, Victoria Milescu, Camelia Oprea, Paul Blaj, Melania Rusu Caragioiu, Alexandru Pripon, Nicolae Nistor, Alin Muntean, Octavian Mihalcea, Tudor Cicu, Gelu Dragoș, Paul Spirescu, Ottilia Ardeleanu, Raul Constantinescu, Mariana Codrean, *Ovidiu Genaru*, *Ion Tudor Iovian*, Sorin Călin, Mihaela Aionesei și, în traducerea lui Leo Butnaru, de Aleksei Lozina-Lozinski, Mihail Lozinski și Dmitri Maizels. Nu lipsesc paginile de proză, eseu, cronică literară și bogatele prezentări ale revistelor și cărților nou apărute. (C.S.G.)

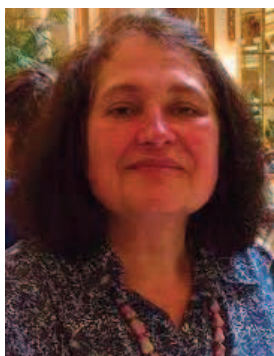
Vă semnalăm primirea spre lectură a următoarelor volume:

- Ghiță Nazare - **Scriitori în Agora** (București, Editura Detectiv literar, 2021);
- Constantin Călin - **Eusebiu Camilar. Secvențe monografice** (Bacău, Editura Babel, 2021);

- Nina-Elena Plopeanu - **Moirele și alte povestiri** (Editura PIM, 2018);
- Ștefan Epure - **Arc peste timp** (Onești, Editura Magic Print, 2021);
- Cristina Iscru - **Orașul din poveste/The Fairy Town**

- (idem, 2021)
- Victoria Fonari - **Olimp&Hades** (idem, 2020);
- Mioara Bahna - **Vieți învesnicite. În lumea cărților lui Ștefan Mitroi** (București, Editura Rao, 2021).
- Petruș Andrei - **75 de poeme, Roman**, Editura Papirus Media, 2021.

Semnal editorial

Mariana Zavati-Gardner (Anglia)

Venind dintr-o îndelungată solitudine și o apăsătoare tăcere, ca rezultat al unui exil poetic autoimpus, poezia Marianeii Zavati Gardner transformă neagra înstrăinare a propriului destin într-o necesară lumină. Această lumină nu face decât să sporească, prin forța magică a șoptelor ei, „a luminii taină”, și să ajute astfel la vindecarea sufletelor omenești, traumatizate de propria lor experiență. (George Băjenaru)

carte poștală din Tuvalu
pe o canoe cu vele
meșterită de tata cu frații lui
tata și eu, navigăm mai
departe
în mijlocul Pacificului -
vântul zăpăcește pânzele
canoei noastre cu vele
departe de căminul nostru
trei insule și șase atoli
unde
între Hawaii și Australia
tata și eu, navigăm mai
departe
palmierii se tot micșorează
departe, dincolo
coralii albiți
elimină microalgele
departe, dincolo
unde mor peștii
încet, încet -
pe pista de aterizare,
jucăm volei
mergem cu bicicleta,

dar niciodată
nu înotăm lângă mal -
dormim în hamace
pe verande răcoroase
meșterite din lemn -
aici mor palmierii
nu există apă potabilă -
pământul se scufundă
încet, încet -
nu există bancuri de pești
sub oglinda apelor
tata și eu, navigăm mai
departe
orizontul se stinge
în fața ochilor noștri
departe, departe
o navă de croazieră
înghite orizontul
cârligele sunt goale -
nori întunecați,
gânduri cernite
țipă oceanul
tot... golul și risipa
lacrimi sărate pe pielea
noastră
stelele dispar

spre departe
oriunde s-ar afla
tata și eu, navigăm mai
departe
ar trebui să fim acum acasă
nu mai există malul
ușa de la intrare
în casa noastră
meșterită din lemn
unde bunicul, tata și
cu cei cinci frați ai mei
ne-am născut cu toții
a devenit malul
apa se ridică până la
genunchi
în casa noastră
meșterită din lemn
mama și cei cinci frați ai
mei
plâng în tăcere,
nu se aude nimic
pe masa din lemn -
speranțele tatălui meu
s-au dus în acea
după-amiază
soarele a dispărut
nori de plumb se apropie -
casa noastră
meșterită din lemn
pe insula noastră de paradis
se scufundă
în fața ochilor noștri -

Cadran cultural

Periodic editat sub egida Consiliului Județean Bacău

Director: Petre Vlase

Redactor-șef: Cornel Simion Galben

Colectivul de redacție:

Grigore Codrescu, Ion Fercu, Anișoara Macor, Dan Sandu

Redacția: Ansamblul Folcloric „Busuiocul”, 600266 Bacău, Str. Troțuș 6A

Tel./fax: 0234523357, 0740467908, 0740370665

e-mail: cadrancultural@gmail.com

ISSN 2601-5781, ISSN-L 2601-5781